

ז'ול רנאר

סיפורי טבע ואנוש

סיפורי טבע

רגוט

אחינו הקשוחים

מצרפתית : אבנר בהט

מבוא

מאת אבנר בהט

ז'ול רנאר (1864-1910) הוא מה שנהוג לקרוא "סופר של ספר אחד" שכן ספרו **ראש גזר** הביא לו תהילת עולם. אולם הוא כתב עוד כמה ספרים הראויים לתשומת לב הקורא. הוא נולד בכפר בצפון מערב צרפת אך מגיל שנתיים גדל באזור נייבר שבמרכז צרפת בכפר שיטרי-לה-מייין, מקום הולדתו של אביו, שהיה קבלן ובונה חופשי. לכפר זה היה רנאר קשור כל ימיו. אביו היה ראש הכפר ואחר כך שימש במשרה זו ז'ול רנאר עצמו. מגיל תשע-עשרה חי בפאריס. כאן עשה את תעודת הבגרות ונשאר לחיות חיי עוני, אך התערה בחיי ובחוגי הספרות של בירת צרפת. תחילה פרסם שירים.

ב-1888 התחתן עם מארי מורנו ובכספי הנדוניה הוציא לאור את קובץ סיפוריו הראשון – **פסע בכפר**. ב-1894 פרסם את הספר שהקנה לו תהילה – **ראש גזר**. שנתיים אחר כך החל לפרסם את **סיפורי טבע** ואז גם שכר בית ישן ליד הכפר של הוריו וקרא לו "לה גלורייט" – "הביתן", אך גם רמז לתהילה – גלוריה – ולשם רעייתו. ב-1897 התאבד אביו בירייה, דבר שהשפיע עליו מאוד. ב-1898 נחלקה צרפת כולה בין תומכי דרייפוס לבין משמיציו. רנאר נמנה עם מחנה התומכים, עם אמיל זולא ורבים וטובים אחרים. בעשור האחרון של חייו התקרב אל מחנה הסוציאליזם והיה בקשר עם ליאון בלוס ועם ז'אן ז'ורס. ב-1904 נבחר רנאר כראש הכפר שיטרי-לה-מייין, משרה שבה נשא אביו לפניו. הוא ורעייתו נהגו לחלק את השנה בין פאריס לבין הכפר, אולם בנשמתו נשאר רנאר איש כפר כל ימיו, ואף כי היה מעורה בחיי הספרות והאמנות של פאריס, הביע ביומנו גם לא מעט שאט נפש מחיי העיר.

ב-1908 פרסם את **אחינו הקשוחים**, שהוא מעין המשך לסיפורי הטבע, סיפורי הכפר, אבל הפעם אודות אנשים ולא חיות. ב-1909 הלכה אמו ואיבדה את שפיותה, עד שנפלה לבאר ומתה, ועל כך אמר: זו דרך מאוד מסובכת לעשותני יתום. שנה אחר כך, עם התערערות מצב בריאותו, הלך ואיבד את רצון החיים. הוא הלך לעולמו ב-22 במאי 1910.

סיפורי טבע הם רישומים זעירים של עין בוחנת, של אדם החי בחיק בטבע ואוהב בו כל מקום וכל רגע וכל יצור. המודעות לטבע ולתולדותיו הלכה וגברה במאה ה-19 בצרפת בעקבות ספרו של חוקר הטבע הדגול בופון (Buffon) שספרו **תולדות הטבע** (Histoire Naturelle) הופץ במהדורות רבות, ביניהן פופולאריות ומותאמות לילדים ולנשים. ז'יל רנאר הוסיף את סימן הרבים לשם זה (Histoires Naturelles) וכך היו סיפורי הטבע שלו למעין ראי אישי של סיפור הטבע הגדול. נקודת מבטו וסיפורו היא אישית לחלוטין. הוא כותב כצופה וכמשתתף.

ב-1899 יצאו לאור עשרים ושניים מסיפורי הטבע עם רישומים של טולוז-לוטרק. ב-1904 הלחין מוריס ראבל חמישה מסיפורי הטבע (הטווס, הצרצר, הברבור, השלדג, הפנינייה) והם מהווים נכסי צאן ברזל של זמרי בריטון.

בספרו **אחינו הקשוחים** מצייר רנאר תמונות מחיי האנשים של כפרו, רובם עניים מרודים, ובראשם רגוט ופיליפ, שהיו המשרתים ובני הבית שלו ושל רעייתו גלורייט. זו תמונה נאמנה, מלאה אמפתיה ואהבה, של חיי הכפר הצרפתי בסוף המאה ה-19 וערכה רב גם כיום בזכות המבט הבוחן והתיאור החי של הסופר.

ז'יל רנאר – קורות חיים

- 1864 – נולד בכפר בצפון-מערב צרפת.
- 1883 – תעודת בגרות בפאריס. נשאר בפאריס וחי חיי עוני אך מעורה בחוגי הספרות.
- 1888 – מתחתן עם מארי מורנו. מוציא לאור את קובץ סיפוריו הראשון – **פשע בכפר**.
- 1894 – **ראש גזר**.
- 1896 – **סיפורי טבע**. שוכר בית ישן ליד הכפר "לה גלורייט" (הביתן).
- 1897 – מות אביו בהתאבדות.
- 1898 – חובר אל זולא ואחרים בעד דרייפוס.
- 1899 – עשרים ושניים מסיפורי הטבע יוצאים לאור עם עיטוריו של טולוז-לוטרק.
- 1901 – מקורב לז'אן ז'ורס ולליאון בלום.
- 1904 – נבחר כראש הכפר שיטרי. משתתף ב"להומניטה".
- 1906 – מוריס ראבל מלחין חמישה מסיפורי הטבע.
- 1908 – **רגוט ואחינו הקשוחים**.
- 1909 – אמו נופלת לבאר ומתה.
- 1910 – הוא הולך ונחלש ומת ב-22 במאי.

סיפורי טבע

תוכן העניינים

36	הסנוניות	24	התולעת	6	צייד המראות
37	עורב הנחלים	24	הצפרדעים	6	התרנגולת
37	שחרור!	25	הקרפדה	7	תרנגולים
38	התוכי	25	החרגול	8	ברווזים
38	העפרוני	25	הצרצר	8	תרנגולות הודו
38	השלדג	26	התיקן	9	הפניייה
38	הנץ	26	הגחלילית	9	האווזה
39	הנחליאלי	26	העכביש	10	היונים
39	עורבני החורש	26	הדבור	10	הטווס
39	העורב	26	הנמלים	11	הברבור
39	החגלות	27	הנמלה והחוגלונת	11	הכלב
42	החרטומן	27	החילזון	12	הכלבים
43	משפחת עצים	28	הזחל	12	דדש מת
44	נעילת עונת הציד	28	הפרעוש	14	החתול
44	ירח חדש	28	הפרפר	14	הפרה
		28	הצרעה	15	מותה של שחרחרת
		28	השפירית	16	השור
		28	הסנאי	17	הפר
		29	העכבר	18	זבובי המים
		29	קופים	18	הסוסה
		29	הצבי	18	הסוס
		30	הקברנון	19	החמור
		30	זאב המים	19	החזיר
		30	הלויתן	20	החזיר והפנינים
		31	דגים	20	הכבשים
		32	בגן	21	העז
		33	הפרגים	21	התיש
		33	הגפן	21	הארנבים
		33	עטלפים	22	הארנב
		34	הכלוב ללא ציפורים	23	הלטאה
		34	הקנרית	23	הלטאה הירוקה
		35	הפרוש	23	הזעמן
		35	קן החוחיות	23	הסמור
		35	הזהבן	24	הקיפוד
		36	האנקור	24	הנחש

סיפורי טבע

Histoires naturelles

צייד המראות

הוא מזנק מהמיטה בבוקר השכם, ואינו יוצא אלא אם כן רוחו נקייה, ליבו טהור, גופו קל כמו לבוש של קיץ. אין הוא נושא כל צידה. הוא יגמע את האוויר הצלול בדרך וירחרח את הניחוחות המרעננים. הוא משאיר את הנשק בבית ומסתפק בפקיחת העיניים. אלה משמשות לו כרשתות שבהן נכלאות התמונות מעצמן.

הראשונה השבויה בעיניו היא זו של הדרך המראה את עצמותיה, חלוקי אבן מלוטשים, ואת מסלולי הגלגלים, עורקים חרוצים בין שתי משוכות עתירות אחווניות ואוכמניות.

אחר כך הוא קולט את מראה הנהר. זה מלבין בעיקוליו, רדום תחת ליטוף הערבות. הוא מנצנץ כאשר דג מפנה את בטנו, כאילו זרק משהו מטבע כסף, וכאשר יורד גשם דק, הנהר לובש עור ברווז.

הוא מעלה את תמונת החיטה הנעה, האספסת המעוררת תיאבון והאפרים משופעי הפלגים. הוא תופס בדרכו את מעוף העפרוני או החוחית.

אחר כך הוא נכנס אל היער. הוא לא ידע כי הוא מצויד בחושים כה חדים. חיש מהר, רווי בניחוחות, אין הוא מאבד אף רחש חרישי, וכדי לתקשר עם העצים, עצביו מתקשרים אל עורקי העלים.

עד מהרה, רוטט עד מבוכה, הוא קולט יותר מדי, הוא תוסס, הוא פוחד, יוצא מן היער ועוקב מרחוק אחר האיכרים הטפסנים החוזרים אל הכפר.

בחוף הוא נועץ מבטו לרגע, עד כדי נצנוץ בעיניו, בשמש השוקעת ומתערטלת באופק מבגדי אורה, ענניה נפוצים כערב-רב.

לבסוף, בשובו הביתה, ראשו מלא, הוא מכבה את המנורה, ולפני הירדמו, הוא נהנה ארוכות לסקור את תמונותיו.

צייתניות, הן נולדות מחדש פראות הזיכרון. כל אחת מהן מעוררת בו אחרת, וללא הרף גדלה להקתם הזוהרת בתמונות חדשות, כמו שחגלות, נרדפות ומופרדות כל היום, שרות בערב, מוגנות מסכנה, וקוראות זו לזו בחריצה התלמים.

התרנגולת

ברגלים צמודות היא מנתרת מהלול ברגע שפותחים לה את הדלת.

זו תרנגולת רגילה, עדויה בצניעות, שלעולם אינה מטילה ביצי זהב.

מסנוורת מהאור, היא פוסעת כמה צעדים בחצר, הססנית.

היא רואה תחילה את גל האפר, שבו היא רגילה להשתעשע בכל בוקר.

היא מתגלגלת בו, משתכשכת בו, ובתנועת כנפיים ערנית, בנוצות תפוחות, היא מנערת את הכנפים של הלילה.

אחר כך היא הולכת לשתות בקערה השקועה שהמטר האחרון מילא במים.

אין היא שותה אלא מים.

היא שותה בלגימות קטנות וזוקפת את צווארה, שומרת על שיווי משקל בצדי הקערה.

אחר כך היא מחפשת את מזונה הפזור.

עשבי התבלין לה הם, וכן החרקים והגרעינים האבודים.

היא מנקרת, היא מנקרת, ללא ליאות.

מעט לעת היא עוצרת.

זקופה מתחת לכומתת המהפכה האדומה שלה, עיניה ערניות, הזפק נפוח, היא מקשיבה באוזן האחת ובשנייה.

ובהיותה בטוחה כי אין כל חדש, היא חוזרת לחיפושיה.
היא מרימה אל על את רגליה הנוקשות, כמו החולים בשיגרון. היא מפשקת את אצבעותיה ומניחה אותן בזהירות ללא קול.
היית אומר כי היא צועדת יחפה.

תרנגולים

I

הוא לא שר מעולם. הוא לא שכב אף לילה בלול, לא ידע אף תרנגולת אחת.
הוא עשוי עץ, עם רגל ברזל באמצע הבטן, והוא חי מזה שנים על שנים בראש כנסייה עתיקה, כזו שכיום אין מעיזים עוד לבנות כמותה. היא נראית כאסם וקורת רעפיה ניצבת ישרה כמו גבו של שור.
אולם, הנה מופיעים בנאים בקצה השני של הכנסייה.
תרנגול העץ מביט בהם, כאשר משב רוח פתאומי מאלצו להפנות את גבו.
ובכל פעם שהוא מסתובב, אבנים חדשות חוסמות לו קצת יותר את האופק.
עד מהרה, בהרימו את ראשו, הוא רואה, מזועזע, בפסגת מגדל הפעמונים שבנייתו נסתיימה, תרנגול צעיר שלא היה שם בבוקר. הנוכרי הזה נושא בגאוה את זנבו, פוער את מקורו כמו אלה ששרים, וכנפו על ירכו, מבריק כחדש, הוא מנצנץ באור השמש.
תחילה נאבקים שני התרנגולים בזחיות. אך תרנגול העץ הזקן מתייגע עד מהרה ונכנע. מתחת לרגלו היחידה מאיימת הקורה לקרוס. הוא נוטה, קשוח, כמט לנפול. הוא חורק ונעצר.
והנה הטפסנים.
הם הורסים את הפינה הרקובה הזו של הכנסייה, מורידים את התרנגול ומטיילים אתו ברחבי הכפר.
כל אחד יכול לגעת בו תמורת מתנה.
יש הנותנים ביצה, האחרים פרוטה, וגברת לוריו נותנת מטבע כסף.
הטפסנים שותים כהוגן, ולאחר שהתקוטטו על התרנגול, הם מחליטים לשרוף אותו.
אחרי שבנו לו קן מקש ומזרדים, הם מבעירים את האש.
תרנגול העץ מתפצץ קלושות ולהבתו עולה השמימה, כפי שמגיע לו.

II

בכל בוקר, בקפצו ממוט הלינה, מביט התרנגול אם האחר עדיין שם – והאחר עדיין שם.
התרנגול יכול להתפאר כי הכה את כל יריביו על פני הארץ, – אולם האחר הוא יריב בלתי-מנוצח, אין להשיגו.
התרנגול פולט צווחה אחר צווחה: הוא קורא, הוא מסית, הוא מאיים – אבל ההוא אינו עונה אלא בשעות שלו, ותחילה אינו עונה כלל.
התרנגול מתנאה, מנפח את נוצותיו, שהן לא מעטות, מהן כחולות, מהן כסופות, – בעוד השני מתנוצץ בזהב בתכלת השמים.
התרנגול מכנס את תרנגולותיו וצועד בראשו. ראו: הן שייכות לו; כולן אוהבות אותו ופחדות ממנו, – אבל האחר נערץ על הסנוניות.

התרנגול נותן מחילו. הוא מציג פה ושם את פסיקי אהבתו, ומנצח, בקול גבוה, בזוטות; – אבל ההוא דווקא מתחתן ומכריז בצלצול פעמונים במלוא האון על כלולותיו בכפר.

התרנגול המקנא מזדקף על רגליו לקראת הקרב המכריע; זנבו נראה ככנף מעיל שחרב זוקרת אותו. הדם בכרבותו, הוא מאתגר את כל תרנגולי השמים, – בעוד האחר, שאינו פוחד לעמוד בפני רוחות הסערה, משחק ברגע זה ברוח הקלה ומפנה את גבו.

והתרנגול יוצא מגדרו עד סוף היום.

תרנגולותיו שבות הביתה אחת אחת. הוא נותר לבדו, צרוד, תשוש, בחצר השרויה כבר באפלולית, – בעוד השני מתנוצץ עדיין בקרני השמש האחרונות, ומזמר בקולו הצלול את תפילת הפעמונים השלווה של הערב.

ברווזים

I

הברווז היא הצועדת ראשונה, מתנוודדת על שתי רגליה, להשתכשך בבור שהיא מכירה.

הברווז הולך בעקבותיה. קצות כנפיו מוצלבות על גבו, גם הוא מתנוודד על שתי רגליו.

ברווז וברווז צועדים מחרישים כמו לפגישת עסקים.

הברווז מחליקה ראשונה אל מי הרפש, שבהם צפים נוצות, גללים, עלה גפן וקש. היא כמעט נעלמה.

היא מחכה. היא מוכנה.

והברווז נכנס בתורו. הוא מטביע את צבעיו העשירים. אין רואים אלא את ראשו הירוק ואת התלתל השובב של אחוריו. שניהם חשים שם בנוח. המים מחממים. לעולם אין מריקים אותם והם מתחדשים רק בימים של סערה.

הברווז מנקר במקורו השטוח את צוואר הברווז ונלחץ אליו. רגע אחד הוא משתכשך, והמים כה סמיכים עד שהם בקושי רוטטים. עד מהרה הם רוגעים, חלקים, ומשקפים בשחור פינה של שמים טהורים.

הברווז והברווז אינם זזים עוד. השמש אופה ומרדימה אותם. היית עובר לידם מבלי להבחין בהם. אין הם מסגירים את עצמם אלא בבועות אוויר נדירות הבוקעות מן המים המרופשים.

II

לפני הדלת הסגורה הם ישנים שניהם, צמודים ושרועים על גחונם, כמו זוג נעלי העץ של שכנה אצל חולה.

תרנגולות הודו

I

היא מתהלכת בקומה זקופה באמצע החצר, כאילו חיה בתקופת המלכים.

העופות האחרים רק אוכלים כל הזמן, לא חשוב מה. היא, בין ארוחותיה הסדירות, אינה עוסקת אלא בלהיראות יפה. כל נוצותיה קשיות וקצות כנפיה חורצות את הקרקע, כאילו כדי לסמן את הדרך שבה היא עוברת: שם היא צועדת ולא בשום מקום אחר.

היא מתנפחת ומפשילה את ראשה לאחור, עד כי לעולם אינה רואה את רגליה.

אין היא חושדת באיש, וברגע שאני מתקרב, היא מדמה לה כי אני רוצה לחלוק לה כבוד.

וכבר היא מקרקרת בגאוה.

– תרנגולת-הודו אצילה, אני אומר לה, אילו היית אווזה, הייתי כותב את שבחייך באחת מנוצותייך כפי שעשה בופון. אבל אינך אלא תרנגולת-הודו טמבלית...
ודאי העלבתי אותה, כי הדם עולה לה לראש. אשכולות של זעם נתלים על מקורה. יש לה התקף של אדום. היא משקשקת בהצלפה חדה במניפת זנבה, והמרשעת הזקנה הזו מפנה לי את גבה.

II

על אם הדרך הנה עוד שיירה של תרנגולות הודו.
בכל יום, יהא אשר יהא מזג האוויר, הן מטיילות.
אין הן פוחדות לא מהגשם – אף אחת אינה מפשילה את שמלתה טוב יותר מאשר תרנגולת-הודו, ולא מהשמש – תרנגולת-הודו אינה יוצאת לעולם בלי השמשייה שלה.

הפנייניה

זו הגיפנת של חצרי. אינה חולמת אלא על חבלות בגלל חטוּרתה.
התרנגולות אינן אומרות לה דבר: לפתע, היא מתנפלת ומטרידה אותן.
אחר-כך היא מרכינה את ראשה, מטה את גופה, ובכל המהירות של רגליה הצנומות, היא רצה לנקר במקורה הקשה בדיוק במרכז מעגל הנוצות של תרנגולת-הודו.
רהבתנית זו הרגיזה אותה.
וכך, ראשה מוכחל, בדלי בשרה רוטטים, סמלי צבעיה מוחצנים, היא זועמת מבקר עד ערב. היא נלחמת ללא כל סיבה, אולי משום שהיא מדומה לעצמה תמיד פי לועגים לגזרתה, לקדקודה הקרח ולזנבה הקצוץ.
ואין היא חדלה מלפלוט צריחה צורמת הפולחת את האוויר כעוקץ.
לעתים היא עוזבת את החצר ונעלמת. היא מותירה לעופות שוחרות השלום רגע של הפוגה. אבל היא חוזרת יותר נסערת ויותר צרחנית. ואחוזות זעם היא מתפלשת בעפר.
מה יש לה, לעזאזל?
הצבועה מהתלת.
היא הלכה להטיל את ביצתה בשדה.
אני יכול לחפשה אם זה משעשעני.
היא מתגוללת בעפר, כמו גיפנת.

האווזה

טיינט הייתה רוצה לנסוע לפאריס, כמו יתר בנות הכפר. אבל האם היא בכלל מסוגלת לשמור על אווזותיה?
לאמיתו של דבר, היא עוקבת אחריהן יותר מאשר מובילה אותן. היא סורגת בהיסח הדעת מאחורי הלהקה, והיא סומכת על האווזה של טולוז, שהיא בעלת תבונה של אדם מבוגר.
האווזה של טולוז מכירה את הדרך, את העשבים הטובים, ואת השעה שבה יש לחזור.

אמיצה יותר מכל אווז, היא מגנה על אחיותיה נגד הכלב הרע. צווארה רוטט ומתעקל סמוך לקרקע, אחר כך מזדקף, והיא מתנשאת על טיינט המבוהלת. ברגע שהכול בסדר, היא צוהלת ושרה, באנפפה כי היא יודעת הודות למי שולט הסדר. אין לה ספק כי היא עוד תיטיב לעשות. וערב אחד, היא עוזבת את האזור. היא מתרחקת על הדרך, המקור מול הרוח, הנוצות דבוקות. נשים שהיא עוברת בדרכן אינן מעזות לעצור בעדה. היא צועדת מהר עד להפחיד. ובעוד טיינט, שנותרה מאחור, ממשיכה להיטמטם, ודומה בכול לאווזות, אינה נבדלת עוד מהן, האווזיה של טולוז הולכת לפאריס.

היונים

I

גם אם ירעישו על הבית כתוף עמום ;
 גם אם יצאו מן הצל, יתהפכו, יזהרו בשמש וישבו אל הצל ;
 גם אם צווארם הקצרצר חי ומת כמו הלשם באצבע ;
 כאשר יירדמו, בערב, ביער, הן כה צפופות עד כי הענף הגבוה ביותר של האלון מאיים לקרוס תחת עומס זה של פירות צבועים ;
 כי שתיים אלה שם מחליפות קידות קדחתניות ולפתע, האחת וגם השנייה, מפרכסות ;
 וזה חוזר מהגלות, עם מכתב, ומעופף כמו המחשבה של ידידתנו הרחוקה (אה! עירבון!) ;
 כל היונים הללו, אשר תחילה משעשעות, לבסוף משעממות.
 אין הן יודעות לעמוד במקום, והמסעות אינם מלמדים אותן דבר.
 הן נותרות כל החיים קצת פתיות. הן מתעקשות להאמין כי את הילדים עושים במקור.
 וזה בלתי-נסבל לאורך זמן, השיגעון הנורש הזה שיש לך תמיד בגרון משהו שאינו עובר.

II

שתי היונים. – בוא, שמנמן שלי... בואי שמנמנה שלי... בוא שמנמן שלי... גרררררררררר

הטווס

הוא עומד בודאי להתחתן היום.
 זה אמור היה כנראה להיות אתמול. לבוש בפראק, הוא היה מוכן. הוא לא חיכה אלא לארוסתו. היא לא באה. היא בוודאי תגיע בקרוב.
 יהיר, הוא מתהלך בצעדי נסיך הודי ונושא עליו את המנחות העתירות כמקובל. האהבה נוסכת עוז בברק צבעיו וציצתו מרעידה כמיתרי הלירה.
 הארוסה אינה מגיעה.
 הוא עולה אל ראש הגג ומביט מצד השמש. הוא זועק את צריחתו השטנית :
 לִיאָוֹן! לִיאָוֹן!
 כך הוא קורא לארוסתו. הוא רואה כי איש אינו בא ואיש אינו עונה. בנות הכנף המורגלות אינן נושאות כלל את ראשן. הן עייפות מלהעריצו. הוא חוזר ויורד לחצר, כה בטוח ביופיו עד כי אינו מסוגל לנטור איבה. נישואיו יידחו למחר.

ומבלי דעת מה יעשה בשארית יומו, הוא מתנהל אל עבר מדרגות הכניסה.
הוא עולה בהן כבמדרגות היכל, בצעד חגיגי.
הוא מזקיר את שלמות זנבו כבדת העיניים, שלא יכלו להינתק ממנה.
הוא חוזר שוב על כל הטקס.

הברבור

הוא גולש על הבריכה כמו מזחלת לבנה, מענן לענן. כי אין לו רעב אלא לעננים צמריים שאותם הוא רואה נולדים, נעים ונעלמים במים. באחד מהם הוא חושק. הוא מכוון אליו את מקורו ומטביל פתאום את צווארו העוטה שלג.
ואז, כמו זרוע אישה היוצא מן השרוול, הוא שולפו.
אין לו כלום.
הוא מביט: העננים המבֹהלים נעלמו.
הוא נותר רק לרגע מאוכזב, כי העננים אינם מאחרים לחזור, ושם, במקום שבו גוועות אדוות המים, הנה אחד המתהנה.
לאט, על כר נוצותיו הקל, חותר הברבור ומתקרב...
הוא מתייגע מלדוג השתקפויות שווא, ואולי הוא ימות, קרפן של אשליה זו, בטרם ילכוד נתח ענן יחיד.
אבל מה אני אומר?
בכל פעם שהוא צולל, הוא מפשפש במקורו בסחופת המזינה ומעלה תולעת.
הוא משמין כמו אווז.

הכלב

אי אפשר להוציא את חדוד החוץ במזג אוויר כזה, והשריקה הזועפת של הרוח מתחת לדלת מאלצת אותו אפילו לנטוש את מחצלת הקש שלו. הוא מחפש מקום יותר טוב ודוחף את ראשו הטוב אל בין מושבינו. אבל אנחנו רוכנים, צופים, מרפק אל מרפק, אל האש, ואני מרביץ טפיחה לחדוד. אבי הודף אותו ברגלו. אמא מגדפת אותו. אחותי מציעה לו כוס ריקה.
חדוד מתעטש והולך למטבח לראות אם אנחנו שם.
אחר כך הוא חוזר, חודר בכוח אל המעגל שלנו, מסתכן להיחנק בין ברכינו, והנה הוא בפינה של האח. לאחר שהסתובב ארוכות במקומו, הוא מתיישב ליד האח ואינו זז עוד. הוא מביט באדוניו בעיניים כה רכות עד כי מתירים לו. אלא שברזל האח כמעט אדום והרמצים המתעופפים שורפים את אחוריו.
הוא נשאר שם למרות זאת.
פותחים לו מעבר.
— "קדימה, הסתלק! איזה טיפש!"
אך הוא מתעקש. בשעה שבה שיני הכלבים העזובים חורקות מקר, חדוד יושב במקום חם, שער חרוך, אחוריו צלויים, מתאפק מליילל וצוחק צחוק צהוב בעיניים מלאות דמעות.

הכלבים

שני הכלבים שהזדווגו שם, בעבר השני של התעלה, ולא יכולנו שלא לראותם, גלורייט ואנוכי, מן הספסל שלנו, נתנו לנו הצגה של הידבקות מגוחכת וכואבת, שסיומה מתמשך, כאשר התקרב אליהם קורסול. הוא החזיר את כבשיו דרך התעלה ונשא על כתפו בול עץ שאותו אסף בדרך כדי להתחמם בחורף. ברגע שראה כי אחד משני הכלבים הוא שלו, תפס בו בקולר והניח תחילה ללא חיפזון לבול העץ ליפול על הכלב השני.

כיוון ששתי החיות לא נפרדו, היה קורסול חייב, בלב כבשיו שנעצרו, להכות יותר חזק. הכלב יילל מבלי יכולת להתנתק. נשמעו אז מכות בול העץ מהדהדות על גבו.

– "חיות אומללות! אמרה גלורייט, חיוורת.

– הנה, אמרתי, איך מתייחסים אליהן באזורנו, ומפתיע שקורסול אינו זורק אותן לתעלה.

המים יפעלו יותר מהר.

– איזה פרא אדם! אמרה גלורייט.

– לא נכון! זה קורסול, אדם נחמד ושומר שלום."

גלורייט התאפקה מלצעוק. נגעלתי כמוה, אבל אני הייתי מורגל.

– "צווה עליו להפסיק! אמרה גלורייט.

– הוא רחוק, הוא לא ישמע אותי.

– קום! עשה לו סימנים!

– אם הוא יבין אותי, הוא ישיב לי ללא כעס: האם אפשר להשאיר כלבים במצב כזה?"

גלורייט הסתכלה, כולה חיוורת, שפתייה פשוקות, וקורסול הכה כל הזמן בכלב המיוגע.

"זה נעשה נורא! אתה רוצה שאסתלק? אמרה גלורייט אחוזת צניעות. אתה תוכל יותר טוב להתקומם

כנגד הפוחח הזה!"

עמדתי להשיב לה, לא יודע מה, משהו כמו: "זה לא בתחום הכפר שלנו!", כאשר מכה אחרונה של בול העץ, שיכולה הייתה להרוג אותם, הפרידה בין שתי החיות. קורסול, שפעל כפי שצריך, האיץ את כבשיו לכיוון הכפר. הכלבים, חופשיים, נותרו כמה רגעים זה ליד זה. הם הסתובבו סביב עצמם חפזי ראש, קשורים עדיין על ידי הזיכרון.

דָּשׁ מַת

זה היה השפלן הקטן של העלמה, ואנו כולנו אהבנו אותו.

הוא ידע את אמנות ההצטנפות בכל מקום שהוא, ואפילו על שולחן הוא נדמה כישן בשקערורית של

קן.

הוא הבין כי ליקוק לשונו נעשה לא נעים לנו ועל כן לא ליטף אותנו עוד אלא ברגלו על הלחי, בעדינות.

די היה להגן על העין.

הוא צחק. זמן רב האמנו כי הייתה זו צורת עיטוש, אבל היה זה אכן צחוק.

אף כי לא היו לו יגונות גדולים, הוא ידע לבכות, כלומר לרטון מגרוננו, עם טיפה של מים טהורים

בזווית העין.

היה קורה שנעלם ואחר כך שב הביתה לבדו, כה בתבונה, עד כי אל קריאות השמחה שלנו ניסינו לצרף

כמה אותות הערכה.

אמנם הוא לא דיבר, למרות מאמציו. לשווא אמרה לו העלמה: "אילו רק דיברת, ולו רק קצת!"

הוא הביט בה, נפעם, מופתע כמוה. הוא עשה אמנם תנועות בזנבו, הוא פער את לסתותיו, אך בלי לנבוח. הוא ניחש כי העלמה קיוותה ליותר מאשר נביחה, והדיבור היה בלבו, מוכן לעלות אל הלשון והשפתיים. הוא היה מעניק אותו לבסוף, אך הוא לא הגיע עדיין לגיל! ערב אחד ללא ירח, בכפר, כאשר דדש חיפש ידידים על שפת הדרך, תפס כלב גדול שלא הכרנו, ודאי כלב ציד, את כדור המשי השביר הזה, טלטל אותו, מעך אותו, זרק אותו וברח. הה! אילו יכולה הייתה העלמה לתפוס את הכלב האכזרי הזה, לנשוך אותו בגרונו, לגלגלו ולחנקו בעפר!

דדש החלים מפציעת הניבים, אולם נותרה לו בכליותיו חולשה כואבת. הוא החל להשתין בכל מקום. בחוץ הוא השתין כמו משאבה, ככל שיכול, שמח לשחרר אותו מדאגה, ועם שובו הוא לא התאפק עוד. ברגע שהפנינו את הגב, הוא הפנה את גבו שלו לרגלי רהיט, והעלמה הצטעקה באזעקה חדגונית: "סמרטוט! מים! גופרית!" כעסנו, נזפנו בדדש בקול נורא והרבצנו לו בתנועות אלימות שלא נגעו בו, מבטו העדין ענה לנו: "אני יודע, אבל מה לעשות?"

הוא נותר אדיב וחינני, אבל לפעמים השתוחח כאילו היו נעוצות במפרקתו שיניו של כלב הציד. ולבסוף גם ריחו עורר מימרות בידידים פחותי חוש הומור. אפילו ליבה של העלמה הלך והקשיח! היה הכרח להרוג את דדש.

זה פשוט מאוד: חורצים חריץ בנתח בשר, שמים בו שתי אבקות, אחת של ציאניד אשלגן, השנייה של חומצת דורדים, תופרים בחוט דק מאוד. נותנים לו תחילה כדור בשר בלתי-מזיק, לא ברצינות, ואחר כך את האמיתי. הקיבה מעכלת ושתי האבקות יוצרות על ידי ריאקציה חומצה הידרוציאנית או פרוסית, הקוטלת את החיה.

איני רוצה להיזכר מי מאתנו הגיש את כדורי הבשר. דדש מחכה, שוכב, ילד טוב, בסלסילה שלו. ואנחנו, גם אנחנו מחכים, אנו מקשיבים מן החדר הסמוך, שרועים על מושבינו, כאילו נתפסנו לעייפות עצומה. רבע-שעה חולף, חצי-שעה. מישהו אומר בשקט: – "אני הולך לראות." – עוד חמש דקות!"

אוזנינו הומות. האם לא ייתכן כי כלב מִלֵּל במקום כלשהו, במרחק, כלב הציד? לבסוף מסתלק האמץ ביותר בינינו וחוזר לומר בקול שאינו מוכר לנו: – "זהו זה!"

העלמה מניחה לראשה ליפול על המיטה ומתייפחת. היא נכנעת ליבבות, כפי שצוחקים צחוק מטורף, כשאין רוצים אלא לצחוק מעט. היא חוזרת שוב ושוב, ראשה טמון בכר: – "לא, לא, לא אשתה הבוקר את הקקאו שלי!" לאם, המדברת אתה על בעל, היא לוחשת כי תישאר רווקה זקנה. האחרים עוצרים בעוד מועד את דמעותיהם. הם חשים כי יבכו כולם, וכל מעין נוסף יגרום לנביעתו של מעין סמוך. הם אומרים לעלמה: – "את טיפשה, זה שום דבר!"

מדוע שום דבר? אלה היו חיים! ואיננו יכולים לדעת עד לאן הלכו אלה שהשמדנו זה עתה.
 מתוך ביישנות, כדי לא להודות כי מותו של כלב קטן מזעזענו, אנו חושבים על יצורי האנוש שכבר
 אבדו ועל אלה שאנו עלולים לאבד, על כל מה שהוא מסתורי, בלתי-מובן, שחור וקפוא.
 האשם אומר לעצמו: "זה עתה ביצעתי רצח על ידי בגידה."
 הוא קם ומעז להביט בקרֶבֶנו. יותר מאוחר נדע כי הוא נשק לגולגולתו הקטנה החמה והרכה של דדש.
 "האם הוא פוקח את עיניו?
 – כן, אבל עיניים מזוגגות שאינן רואות עוד דבר.
 – הוא מת מבלי לסבול?
 – הו! אני בטוח בכך.
 – מבלי להיאבק?
 – הוא רק מתח את רגלו אל דופן הסלסילה, כאילו הושיט לנו עוד יד קטנה."

החתול

I

שלי אינו אוכל עכברים; הוא לא אוהב את זה. הוא תופס אותם רק כדי לשחק בהם. לאחר ששיחק דיו
 בעכבר, הוא חס על חייו, והולך לחלום במקום אחר, כמו ילד טוב, ישוב בלולאת זנבו, הראש קפוף כמו
 אגרוף.
 אבל בגלל ציפורניו, העכבר מת.

II

אומרים לו: "תפוס את העכברים והנח לציפורים!"
 זה מחוכם מאוד, והחתול השנון ביותר טועה לפעמים.

הפרה

I

עייפים מחיפושים, ויתרנו לבסוף על מתן שם. היא נקראת פשוט "הפרה" וזה השם ההולם אותה
 ביותר.
 אגב, מה אכפת, כל עוד היא אוכלת!
 והרי העשב הטרי, החציר היבש, הירקות, הגרעינים ואפילו הלחם והמלח, הכול יש לה כאוות נפשה,
 והיא אוכלת הכול, כל הזמן, פעמיים, שכן היא מעלה גרה.
 מרגע שראתה אותי, היא באה בריצה בצעד קטן וקליל, בטלפיים שסועות, העור מתוח היטב על רגליה
 כמו גרב לבן, היא מגיעה, בטוחה כי אני מביא משהו אכיל. ואני, מתפעל ממנה בכל פעם, איני יכול אלא
 לומר לה: קחי, אכלי!
 אולם ממה שהיא אוכלת היא עושה חלב ולא שומן. בשעה קבועה היא מציעה את עטינה, מלא ורבוע.
 אין היא עוצרת את החלב, – יש פרות העוצרות אותו, – בנדיבות, בארבע פטמותיה הגמישות, בקושי

נלחצו, היא מרוקנת את המבוע שלה. אין היא מניעה לא את הרגל, לא את הזנב, אך בלשונה הענקית והגמישה היא משתעשעת ללקק את גבה של המשרתת.

אף כי היא חיה לבדה, התיאבון מונע בעדה מלהשתעמם. נדירות היא גועה מגעגועים אל הזיכרון העמום של העגל האחרון שלה. אבל היא אוהבת ביקורים, מסבירה פנים בקרניה המורמות על מצחה, ובשפתיה המלבבות, שמחן נתלים זרזיף מים ועלה עשב.

הגברים, שאינם פוחדים מדבר, מלטפים את בטנה השופעת; הנשים, מופתעות מכך שחיה כה גדולה יכולה להיות כה עדינה, נזהרות רק מליטופיה וחולמות על אושר.

II

היא אוהבת שאני מגרד לה בין קרניה. אני נסוג מעט, כי היא מתקרבת מרוב עונג, והחיה הטובה השמנה נותנת לי לעשות כרצוני, עד אשר אני דורך בגלליה.

מותה של שחרחרות

פיליפ, המעיר אותי, אומר לי כי הוא קם בלילה כדי להקשיב וכי נשימתה הייתה רגועה. אבל מאז הבוקר היא מדאיגה אותו.

הוא נותן לה חציר יבש והיא אינה נוגעת בו.

הוא מציע קצת עשב טרי, ושחרחרות, בדרך כלל כה להוטה לאכול, בקושי נוגעת בו. היא לא מביטה עוד בעגל שלה וסובלת בקושי את מכות אפו, כאשר הוא מזדקף על רגליו הקשוחות כדי לינוק.

פיליפ מפריד ביניהם וקושר את העגל רחוק מאמו. נראה ששחרחרות אינה מבחינה בכך.

דאגתו של פיליפ מדביקה את כולנו. אפילו הילדים רוצים לקום.

הוטרירנר מגיע, בודק את שחרחרות ומוציא אותה מהרפת. היא מתנגשת בקיר ומועדת על סף הדלת. היא עלולה ליפול; יש להחזירה.

– "היא חולה מאוד", אומר הוטרירנר.

איננו מעיזים לשאול אותו מה יש לה.

הוא חושש לדלקת חלב, לעתים קרובות קטלנית, בעיקר לחולבות הטובות, ובהיזכרו אחת לאחרת באלה שנחשבו אבודות והוא הצילן, הוא מורח במברשת על מותניה של שחרחרות נוזל מתוך בקבוקון.

"זה יפעל כתרופה מבעבעת, הוא אומר. איני יודע את ההרכב המדויק של זה. זה בא מפאריס. אם המחלה לא תגיע אל המוח, היא תצא מזה בכוחות עצמה, אם לא, אשתמש בשיטת מי קרח. זו מפתיעה את האיכרים הפשוטים, אבל אני יודע אל מי אני מדבר.

– עשה כאשר אמרת, אדוני."

שחרחרות, שכובה על הקש, יכולה עדיין לשאת את משקל ראשה. היא חדלה להעלות גרה. היא נראית כעוצרת את נשימתה כדי לשמוע יותר טוב מה מתרחש בתוך תוכה.

עוטפים אותה בשמיכת צמר, כי הקרניים והאוזניים מתקררות.

"כל עוד האוזניים אינן נשמטות, אומר פיליפ, יש תקווה."

פעמיים היא מנסה לשווא לעמוד על רגליה. היא מתנשפת בעוצמה, בהפסקות יותר ויותר ארוכות.

והנה היא מניחה לראשה ליפול על צד שמאלה.

"זה מחמיר", אומר פיליפ, משתופף ולוחש לה דברי נועם.

הראש מתרומם ונשמט על דופן האבוס, כה בכבדות עד כי המכה העמומה גורמת לנו לפלוט:

הו!

אנו מקיפים את שחרחרות בתלולית קש כדי שלא תהרוג את עצמה.
 היא מותחת את צווארה ואת רגליה, היא משתרעת למלוא אורכה, כמו באחו בעת סערה.
 הוטרירנר מחליט להקזיז לה דם. אין הוא מתקרב יותר מדי. הוא לא פחות ידען מכל אחד אחר, אבל
 נחשב לפחות נועז.
 במכות הראשונות של פטיש העץ, המקזז גולש על פני הווריד. לאחר מכה יותר נחושה, הדם פורץ אל
 דלי הבדיל, שבדרך כלל החלב ממלאו עד גדותיו.
 כדי לעצור את הזרם, מחדיר הוטרירנר לווריד סיכת פלדה.
 אחר כך, מן המצח עד לזנב של שחרחרות, שהוקל לה, אנו מניחים סדין מורטב במי באר, שאותו אנו
 מחדשים תכופות כי הוא מתחמם מהר. היא אפילו אינה רועדת. פיליפ מחזיק בה איתן בקרניה ומונע את
 הראש מלהכות בצדה השמאלי.
 שחרחרות, כאילו מוכנעת, אינה נעה עוד. אין לדעת אם היא מרגישה יותר טוב או אם מצבה מחמיר.
 אנחנו עצובים כולנו, אבל העצב של פיליפ מדוכדך כמו של חיה הרואה בסבלה של אחרת.
 אשתו מביאה לו את מרק הבוקר שלו, שאותו הוא אוכל ללא תיאבון, על שרפרף, ואינו גומר אותו.
 "זה הסוף, הוא אומר, שחרחרות מתנפחת!"
 אנחנו מפקפקים תחילה, אבל פיליפ אמר את האמת. היא מתנפחת מול עינינו ואינה מצטמקת, כאילו
 האוויר שנכנס אינו יכול לצאת.
 אשתו של פיליפ שואלת:
 "היא מתה?"
 – אינך רואה!" אומר פיליפ באכזריות.
 גברת פיליפ יוצאת אל החצר.
 "לא בקרוב אלך לחפש אחרת, אומר פיליפ.
 – איזו אחרת?
 – שחרחרות אחרת.
 – אתה תלך כאשר ארצה בכך", אני אומר בקול של אדון המפתיע אותי.
 אנחנו מנסים להאמין כי המקרה מטריד אותנו יותר מאשר כואב לנו, וכבר אנו אומרים כי שחרחרות
 התפגרה.
 אבל בערב פגשתי את מפעיל הפעמון של הכנסייה, ואיני יודע מה עצר בי מלומר לו:
 – "קח, הנה מאה אגורות, לך לצלצל צלצל אֶבֶל על מישהו שמת בבית."

השור

I

הדלת נפתחת הבוקר, כרגיל, וקסטור יוצא מהאורווה מבלי למעוד. הוא שותה בגמיעות איטיות את
 חלקו בתחתית השוקת ומשאיר את חלקו של פולוקס המתאחר. אחר כך, זרוביתו נוטפת כמו עץ אחרי
 הגשם, הוא הולך מרצונו הטוב, בשיטתיות ובכבדות, לתפוס את מקומו הרגיל מתחת לעול העגלה.
 הקרניים קשורות, הראש ללא נייע, הוא מכווץ את הבטן, מגרש בנחת בזנבו את הזבובים השחורים,
 וכמו משרתת ישנונית, המטאטא בידה, הוא מעלה גרה ומחכה לפולוקס.
 אבל בחצר, המשרתים הטרודים צועקים ומקללים והכלב נובח כמו בעת התקרבותו של זר.

האם זה פולוקס החכם, אשר בפעם הראשונה מסרב למלמד, מסתובב, נוגח בצדו של קסטור, מתנשף, ואף כי הוא רתום, מנסה עוד לזעזע את העול המשותף?
לא, זה אחר.
קסטור, חסר בן-זוגו, עוצר את לסתותיו, כאשר הוא רואה, קרוב לעינו, עין עכורה של שור שאין הוא מכיר.

II

בשמש השוקעת גוררים השוורים באחו בצעדים איטיים את המשדדה הקלה של צלם.

הפר

I הדיג עם חכתו ללא מצוף צועד בצעד קליל על גדת נהר היון ומקפץ על המים את זבובו הירוק. את הזבובים הירוקים הוא תופס בגזעי הצפצפות שהוקצו בהתחככות הבקר. הוא מטיל את חכתו בתנועה נמרצת ומושך בסמכותיות. נדמה לו כי כל מקום חדש הוא הטוב ביותר, ועד מהרה הוא עוזבו, מדלג על גדר זרדים ועובר משדה מרעה זה לאחר. לפתע, כאשר הוא חוצה שדה גדול שהשמש צורבתו, הוא נעצר. שם, בין הפרות השלוות הרובצות, הפר מתרומם בכבדות. זהו פר בעל מוניטין, וגודלו מפתיע את העוברים ושבים. מתפעלים ממנו מרחוק, ואם לא עשה זאת עדיין, הרי הוא מסוגל לזרוק את האיש שלו לשמים, כמו חץ, בקשת של קרניו. רך יותר מַטְלָה כל עוד זה רצונו, הוא נתקף לפתע זעם, כאשר זה תופס בו, ובקרבתו אין איש יודע לעולם מה יקרה. הדיג מלכסן אליו את מבטו. "אם אני בורח, הוא חושב, הפר יהיה עליי לפני שאצא מהשדה. אם, בלי לדעת לשחות, אני קופץ לנהר, אני טובע. אם אני מתחפש למת על הקרקע, הפר, כך אומרים, ירחרח בי ולא ייגע בי. האם זה בטוח? ואם הוא לא מסתלק, איזה פחד! מוטב להעמיד פנים של אדישות מדומה." והדיג עם חכתו נטולת המצוף ממשיך לדוג כאילו הפר איננו. הוא מקווה כך להוליכו שולל. ערפו צורב מתחת לכובע הקש שלו. הוא עוצר בעד רגליו המשתוקקות לרוץ ומאלצן לבטוש בעשב. יש בו גבורה לטבול במים את הזבוב הירוק שלו. חוץ מזה, מי דוחק בו? הפר אינו מתעניין בו ונשאר עם פרותיו. הוא לא התרומם אלא כדי להתנועע, מעייפות, כמו שמתמתחים. הוא מפנה אל רוח הערב את ראשו המקורזל. הוא גועה מזמן לזמן, עינו חצי עצומה. הוא נוהם מגעגועים ומקשיב לנהמתו שלו.

II

הנשים מכירות אותו לפי השער המקורזל שיש לו על המצח.

III

"איך הוא מסתכל בי!"

– אל תפחד, גלורייט, הוא הרי רואה שיש לך חזות של אישה הגונה."

זבובי המים

יש רק עץ אלון אחד באמצע האחו, והשוורים תופסים את כל הצל של עליו. בראש מורכן הם מפנים את קרניהם אל השמש. היה יכול להיות להם טוב אלמלא הזבובים. אבל היום, באמת, הם טורפים. עוקצניים ורבים, השחורים נדבקים כמו כתמי פיח אל העיניים, הנחיריים, אפילו אל זוויות השפתיים, והירוקים מעדיפים למצוץ את השריטה האחרונה. כאשר פר מניע את סינור עורו או מכה בטלפו בקרקע היבשה, ענן הזבובים מחליף מקום באוושה. היית אומר כי הם תוססים. כה חם עד כי הזקנות בפתחי הבתים מריחות את הסערה, וכבר הן מתלוצצות קצת: "זהירות מהרעמים!" הן אומרות. במרחק מפציעה בשמים אבחת רומח ראשונה, ללא קול. טיפת גשם יורדת. הפרים, מנוסים, זוקפים את ראשם, נעים אל פאתי האלון ומתנשמים בסבלנות. הם יודעים זאת: הנה הזבובים הטובים באים לגרש את הרעים. תחילה נדירים, אחד אחד, אחר כך צפופים, כולם יחד, הם ניתכים מן השמים השסועים על האויב הנסוג אט אט, מתפזר ונפוץ. עד מהרה, מן האף הפחוס ועד הזנב שאינו מתבלה, הפרים הזולפים מתנדנדים בנחת מתחת לנחיל המנצח של זבובי המים.

הסוּסָה

זה האסיף הכללי של החציר; האסמים מתגדשים עד רעפי הטפחה. הגברים והנשים ממהרים, כי מזג האוויר מאיים, ואם הגשם ירד על החציר הקצור, זה יאבד מערכו. כל העגלות נוסעות; מעמיסים על האחת, בעוד הסוסים מביאים את השנייה אל החווה. הליל כבר יורד והתנועה הלך ושוב עדיין נמשכת. סוּסָה אֶם צוהלת ביצוליה. היא עונה לסייח הקורא לה, אשר בילה את היום באחו מבלי לשותות. היא חשה כי זה הסוף, כי היא עומדת להצטרף אליו והיא מושכת בעול כאילו הייתה רתומה לבדה. העגלה עוצרת קרוב אל קיר האסם. מתירים אותה, והסוּסָה המשוחררת הייתה חשה בצעד כבד אל הגדר שבעדה מושיט הסייח את אפו, אילולא עצרו בעדה, כי עליה לחזור לשם להביא את העגלה האחרונה.

הסוּס

אין הוא יפה, הסוס שלי. יש לו יותר מדי תפיחות וגממיות, צלעות שטוחות, זנב עכבר ושיניים חותכות של אנגליה. אבל הוא נוגע ללבי. קשה לי להבין כיצד הוא ממשיך לשרת אותי וניאות להסתובב הלך ושוב מבלי להתמרד. בכל פעם שאני רותם אותו, אני מצפה שיאמר לי: לא, באיתות פתאומי, ויסתלק.

אבל לא. הוא מרכין וזוקף את ראשו הגדול כאילו כדי ליישר כובע, נסוג בכניעות אל בין היצולים. לכן איני חוסך ממנו לא שיבולת-שועל ולא תירס. אני מברישו עד ששערו מבריק כמו דובדבן. אני מסרק את רעמתו, אני קולע את זנבו הרזה. אני מלטפו בידי ובקולי. אני מנגב את עיניו, אני מושח את רגליו.

האם זה נוגע ללבו?

אין לדעת.

הוא מפליץ.

בעיקר כשהוא מוביל אותי בכרכרה אני מתפעל ממנו. אני מכה בו בשוט והוא מאיץ. אני עוצר אותו והוא עוצר. אני מושך במושכות לשמאל והוא סוטה שמאלה, במקום לצעוד ימינה ולהשליך אותי לתעלה בבעיטות טלפיים במקום כלשהו.

הוא מפחיד אותי, הוא מעורר בי בושה ורחמים.

האם אין הוא עומד בקרוב להתעורר מחצי-שנתו, ובתפסו את מקומי במפגיע, להורידני למקומו?

על מה הוא חושב?

הוא מפליץ, מפליץ, מפליץ.

החמור

I

לא אכפת לו מכלום. בכל בוקר הוא מוליך בצעד קטן של פקיד ממשלתי, שדוף ונמרץ, את הדוור ז'אקו המחלק בכפרים את המשלוחים שנעשו בעיר, התבלינים, הלחם, הבשר מן האטליז, כמה עיתונים, מכתב. משנסתיים סיבוב זה, עובדים ז'אקו והחמור למען עצמם. הרכב משמש כעגלה. הם הולכים יחד אל הכרם, אל החורשה, אל התפודים. הם מביאים לפעמים ירקות, לפעמים מטאטאים ירוקים, זאת או דברים אחרים, לפי היום.

ז'אקו אינו חדל לומר: "דיו! דיו!" ללא כל סיבה, כאילו היה נוחר. לעתים החמור, בגלל חוּחן שהוא מריח, או בגלל רעיון שבא לו, אינו צועד עוד. ז'אקו מניח זרוע מסביב לצווארו ודוחף. אם החמור מתנגד, ז'אקו נושך באזנו.

הם אוכלים בתעלות לצד הכביש, האדון קרום לחם ובצלים, החיה מה שהיא רוצה.

הם חוזרים רק בלילה. צלליותיהם עוברות באיטיות מעץ לעץ.

לפתע, אגם הדממה, שבו הדברים כבר טובלים וישנים, מתפוקק ומתערער.

איזו עקרת בית מושָה בשעה זו בגלגילה חלודה וחורקנית דליים מלאי מים מבארה?

זה החמור החוזר ומטיח החוצה את כל קולו ונוער, עד איבוד הקול, ולא אכפת לו, לא אכפת לו.

II

הארנב נעשה כה גדול.

החזיר

נרגן, אבל ידידותי, כאילו הלכנו לגן ביחד, אתה תוחב את חוטמך בכל מקום וצועד אתו לא פחות מאשר עם רגליך.

אתה מסתיר מתחת לאוזניים, הדומות לעלי סלק, את עיני ענבי-השועל הקטנות שלך.
 אתה מכריס כמו חזרזר.
 כמו לו, יש לך שער ארוך, וכמו לו גם עור בהיר וזנב קצר מתולתל.
 והרשעים קוראים לך: "חזיר מטונף!"
 הם אומרים שאם שום דבר אינו מגעיל אותך, אתה מגעיל את כולם ואוהב רק את המים השמנים של רחיצת הכלים.
 אבל הם מלעיזים עליך.
 שירחצו אותך, ויהיה לך מראה נעים.
 אתה מזניח את עצמך באשמתם.
 כפי שמציעים לך את מיטתך, כך אתה שוכב, והזוהמה אינה אלא טבע שני שלך.

החזיר והפנינים

ברגע שמשחררים אותו באחו, החזיר מתחיל לאכול וזרוביתו אינה נוטשת עוד את הקרקע.
 אין הוא בוחר את העשבים העדינים. הוא תוקף את הדבר הראשון הנקרה בדרכו, ודוחף לפניו את חוטמו הבלתי-נלאה ללא בחירה, כמו סכין מחרשה או כמו חפרפרת עיוורת.
 עיסוקו אינו אלא לעגל בטן המקבלת כבר צורת חבית, ולעולם אין הוא מודאג ממוזג האוויר.
 מה אכפת לו שזיפיו כמעט עלו באש בשמש הצהרים, ומה אכפת לו שעכשיו הענן הכבד הזה, גדוש ברד, נפרש ומתבקע על האחו.
 העורב, נכון, נמלט במעוף מיידי; תרנגולות-הודו מסתתרות במשוכה, והסייח התינוקי מוצא מקלט מתחת לאלון.
 אבל החזיר נשאר במקום שבו הוא אוכל.
 אין הוא מפסיד אף נגיסה.
 אין הוא מניע את זנבו בפחות ניחותא.
 כולו מוכה בגרגרי ברד, הוא בקושי רוטן:
 – "שוב הפנינים המחרובנות שלהם!"

הכבשים

הן חוזרות משדות השלף, שבהם רעו מאז הבוקר, חוטמן בצל גופן.
 על פי סימניו של רועה ישנוני, תוקף הכלב הבלתי-נמנע את העדר מהצד הנכון.
 העדר תופס את כל הדרך, מתפתל מתעלה אחת לשנייה וגולש לצדדים, או דחוס, מלוכד, מדושן, מבוסס בקרקע, בצעדים קטנים של נשים זקנות. כאשר העדר מתחיל לרוץ, הרגליים מרעישות כמו קני-סוף ומחוררות את אבק הדרך אל נחילי הדבורים.
 כבשה מקורזלת זו, מדושנת כהלכה, מקפצת כמו צרור שנזרק לאוויר, ומאפרקסת אוזנה נפלטות סוכריות.
 לאחרת יש סחרחורת והיא פוגעת בברכה בראשה, המוברג שלא כהלכה.
 הן מציפות את הכפר. אפשר לחשוב כי יום חג להן היום ובצהלה הן פועות משמחה ברחובות.

אולם אין הן עוצרות בכפר, ואני רואה אותן מופיעות שוב במרחק. הן פונות אל האופק. בצלע הגבעה הן עולות, קלילות, אל עבר השמש. הן מתקרבות אליה ומשתרעות במרחק. כמה נגררות מעצבות על השמים צורה אחרונה בלתי-צפויה, ומצטרפות אל העדר המצופף. פתית ניתקת עוד ומרחפת, קצף לבן, אחר כך עשן, אד, אחר כך כלום. לא נותרת עוד אלא רגל בחוץ. היא מתארכת, היא משתרכת כמו שיפוד, עד אין סוף. הכבשים חוששות מהקור ונרדמות מסביב לשמש העייפה המפרקת את כתרה ונועצת, עד מחר, את קרניה בצמרון.

העז

איש אינו קורא את דף העיתון הרשמי המודבק על קיר העירייה. העז דווקא כן. היא מזדקפת על רגליה האחוריות, משעינה את הקדמיות בתחתית המודעה, מניעה את קרניה ואת זקנה, ומנענעת את ראשה לימין ולשמאל, כמו אישה זקנה הקוראת. משנסתיימה קריאתה, כיוון שנייר זה מפיח ריח דבק טרי, העז אוכלת אותו. לא הכול הולך לאיבוד בכפר.

התיש

ריחו מקדים אותו. מריחים אותו לפני שרואים אותו. הוא מתקדם בראש העדר והכבשים בעקבותיו, ערב רב, בענן אבק. יש לו שערות ארוכות ויבשות אשר פסוקת מחלקת אותן על גבו. הוא פחות גאה בזקנו מאשר בגודלו, כי גם לעז יש זקן מתחת לסנטרה. כאשר הוא עובר, יש הסותמים את אפם, אחרים אוהבים את הריח הזה. אין הוא מביט לא ימינה ולא שמאלה: הוא צועד קשות, האוזניים חדודות והזנב קצר. אם בני האדם העמיסו עליו את חטאיהם, אין הוא יודע על כך דבר, והוא מטיל, רציני, מחרוזת גללים. אלכסנדר, זה שמו, והוא ידוע אפילו לכלבים. עם תום היום, השמש נעלמה, הוא חוזר אל הכפר עם הקוצרים, וקרניו, כפופות מזקנה, מקבלות את אט צורה של עיקול המגל.

הארנבים

בתוך חצי-חבית, שחרחר ואפרפר, הרגליים מתחממות מתחת לפרווה, אוכלים כמו פרות. יש להם רק ארוחה אחת הנמשכת כל היום. אם מאחרים לזרוק להם עשב טרי, הם מכרסמים את הישן עד השורש, ואפילו השורש עצמו מעסיק את שיניהם. בדיוק נפל בחלקם קלח של חסה. שחרחר ואפרפר מתלבשים עליו יחדיו. חוטם אל חוטם, הם מתייגעים, מניעים את ראשם, ואוזניהם מרצצות. כאשר לא נותר אלא עלה אחד, הם תופסים בו, כל אחד בקצה אחר, ומתחרים מי יהיה מהיר יותר. היית חושב כי הם משחקים, אם לא צוחקים, וכְּשֶׁיִפְלֵעַ העלה, ליטוף של אחווה יאחד את הפיות.

אבל אפרפר חש שהוא נחלש. מאז אתמול בטנו נפוחה וכיס של מים מנפח אותה. הוא באמת זלל יותר מדי. אף כי עלה של חסה נכנס גם בלי תיאבון, הוא לא יכול יותר. הוא זונח את העלה ונשכב בצד, על גלליו, עם עוויתות קצרות.

וכבר הוא קשוח, הרגליים פשוקות, כאילו בשביל פרסומת של יצרן נשק: *הורגים נקי, הורגים רחוק*. לרגע, נעצר שחרחר בהפתעה. ישוב על רגליו המופנות למעלה, הוא נושף בעדינות, שפתיו קפוצות ועינו מוקפת ורוד, הוא מסתכל.

הוא נראה כמכשף החודר אל מסתורין.

שתי אוזניו הזקופות מסמנות את השעה הגורלית.

אחר כך הן מתקפלות.

והוא גומר את עלה החסה.

הארנב

פיליפ הבטיח להראות לי אחד במאורה. זה קשה ונחוצה לכך עין של ציידים ותיקים.

חצינו שדה שלף שגבעה מגוננת עליו מרוח צפון.

ארנב מוצא בו בבוקר מחסה מהרוח הנושבת, ואפילו אם הרוח משנה כיוון במשך היום, הארנב נשאר במחסהו עד הלילה הבא.

בצייד אני מסתכל על הכלב, על העצים, על העפרונים, על השמים; פיליפ מסתכל על האדמה. הוא מעיף מבט על כל תלם במורד ובמעלה. כל אבן, כל רגב, מושכים את תשומת לבו. אולי זה ארנב? הוא הולך לברר.

והפעם זה אכן אחד מהם!

"אתה רוצה לירות בו?" אומר לי פיליפ בקול מאופק.

אני מסתובב. פיליפ נעצר, עיניו קבועות בקרקע בנקודה אחת, הרובה מורס, ניצב מוכן.

"אתה רואה אותו? הוא אומר."

– היכן?

– אינך רואה את עינו המתנועעת?

– לא.

– שם, לפניך.

– בתלם?

– כן, אבל לא בראשון, בשני.

– איני רואה דבר."

לשווא אני משפשף את עיניי המלאות אד. פיליפ, חיוור מפעימות הלב שתקפוהו בראותו את הארנב,

חוזר ואומר:

"אינך רואה אותו? אתה ממש לא רואה אותו!"

וידיו רועדות. הוא חושש שהארנב יסתלק.

"הראה לי אותו עם הרובה שלך, אני אומר."

– ראה, שם, העין שלו, בקצה הקנה.

– הה! איני רואה דבר; הכתף את הרובה, פיליפ, כוון אליו."

אני מתייצב מאחורי פיליפ, ואפילו בקו הכוונת של רובהו איני מוצא!

זה מעצבן!

אני רואה משהו, אבל זה לא יכול להיות ארנב; זו תלולית קרקע, צהובה כמו כל הרגבים של שדה השלף. אני מחפש את העין. אין שום עין. אני מתאפק מלומר לפיליפ: "מילא, תירה!"

והכלב, שרץ למרחק, חזר קרוב אלינו. כיוון שהרוח אינה בכיוונו, אין הוא מריח את הארנב, אבל הוא יכול להסתער סתם כך. פיליפ מאיים עליו בקול שקט, בסטירות ובבעיטות, לבל יזוז. פיליפ אינו מדבר אלי עוד. הוא עשה את הבלתי-אפשרי והוא מצפה שאני אוותר. הו! העין השחורה הזו, עגולה וגדולה כמו שזיף קטן, עין זו של ארנב מבועת, היכן היא? הה! אני רואה אותה!

עם הירייה שלי זינק הארנב מחוץ למחסהו, ראשו מרוצץ. ואכן היה זה הארנב שאותו ראיתי. ראיתי אותו כמעט מיד, יש לי עיניים טובות. הוטעיתי על ידי תנוחתו של הארנב. חשבתי שהוא מכורבל, כמו כלב צעיר, וחיפשתי את העין בכדור. אולם הארנב מתחבא שרוע לאורכו, הרגליים הקדמיות מחוברות והאוזניים שמוטות. הוא חופר חור רק כדי להחביא את אחוריו, להיות ככל האפשר בגובה השלף. אחוריו כאן והעין שם, רחוק מאוד. מכאן היסוסי הקצר.

"זה נבזי להרוג ארנב במחבואו, אני אומר לפיליפ. היינו צריכים לידות בו אבן, לחלצו ולירות בו שנינו במרוצתו. הוא לא היה מסוגל לנוס מפנינו. – זה יהיה בפעם אחרת, אומר פיליפ. – יפה שהראית לי אותו, פיליפ, אין הרבה ציידים כמוך. – לא הייתי עושה את זה בשביל סתם מישהו, אומר פיליפ.

הלטאה

I

בן טבעי של האבן הסדוקה שעליה אני נשען, הוא מטפס על כתפי. הוא חשב שאני המשך של הקיר משום שאני עומד ללא תנועה ויש לי מעיל בצבע הקיר. זה מחניף, תסכימו אתי.

II

הקיר: איני יודע איזו צמרמורת עוברת בגבי.
הלטאה: זה אני.

הלטאה הירוקה

זהירות על הצבע!

הזעמן

מאיזו בטן הוא נפל, השלשול הזה?

הסמור

עני, אבל נקי, מכובד, הוא עובר וחוזר על הדרך בנייתורים קטנים, והולך מתעלה לתעלה כדי לתת, מחור לחור, את שיעוריו הפרטיים.

הקיפוד

I

נגב את ה... שלך, בבקשה.

II

"יש לקחת אותי כפי שהנני ולא לחבק אותי חזק מדי."

הנחש

I

ארוך מדי.

II

החלק העשרה מיליון של רבע מצהר כדור הארץ.

התולעת

הנה מישחו הנמתח ומתארך כמו אטרייה יפה.

הצפרדעים

בזינוקים פתאומיים הן מתרגלות את קפיציהן.

הן קופצות מן העשב כמו טיפות כבדות של שמן מטוגן.

הן מתייצבות, אבני-אֶכָף של אָרֶד, על העלים הרחבים של הנופר.

אחת מתפטמת באוויר. היית מכניס מטבע בפיה, בקופת החיסכון של בטנה.

הן עולות מן הרפש כמו אנחות.

ללא נייע, עיניהן במפלס המים, הן נראות כגידולים של השלולית השטוחה.

יושבות ישיבה מזרחית, כמו המומות, הן מפהקות אל השמש השוקעת.

אחר כך, כמו רוכלי הרחוב מחרישי-האוזניים, הן זועקות את חדשות היום האחרונות.

הערב תהיה אצלן קבלת-פנים; התשמע אותן מדיחות את הכוסות?

לעתים הן לוכדות חרק.

ואחרות אינן עוסקות אלא באהבה.

וכולן, הן מהוות פיתיון לדייג.

אני שובר ללא קושי מוט בשביל חכה. יש לי, תקועה באדירתי, סיכה שאותה אני מכופף לקרס.

חָבֵל אינו חסר לי.

אבל אני זקוק עוד לחוט צמר, בדל של דבר אדום כלשהו.

אני מחפש עליי, באדמה, בשמים.

איני מוצא דבר ואני מביט בעצבות בלולאה הסדוקה של דש בגדי, כולה מוכנה, אשר, בלי שאבוא

בטענות, אין מזדרזים כלל לקשטה בסרט אדום של אות הצטיינות.

הקרפדה

היא נולדה מאבן, חיה מתחת לאבן ושם תכרה את קברה.
אני מבקרה תכופות, ובכל פעם שאני מרים את האבן, אני חושש למצוא אותה וחושש כי לא תהיה שם יותר.

היא שם.

חבויה במרבץ יבש זה, נקי, צר, כולו שלה, היא ממלאת אותו עד תום, מנופחת כמו ארנק של קמצן.
אם הגשם מוציא אותה, היא באה לקראתי. כמה קפיצות מסורבלות והיא מביטה בי בעיניה המאודמות.

אם העולם המרושע מתייחס אליה כאל מצורעת, אני איני חושש להשתופף לידה ולקרב אל פניה את פני האדם שלי.

אחר כך אתגבר על שירות של קבס, ואלטפך בידי, קרפדה!

הרי בולעים בחיים כאלה המכאיבים יותר ללב.

עם זאת, אתמול, הייתי חסר טאקט. היא תססה והפרישה, כל גבשושיותיה מתפקעות.
"ידידתי המסכנה, אמרתי לה, איני רוצה לצער אותך, אבל, אלוהים! כמה את מכוערת!"
היא פתחה את פיה, תינוקי וחסר שיניים, ובהבל חם ענתה לי בהיגוי אנגלי קל:
"ואתה?"

החרגול

הייתכן שהוא שוטר החרקים?

כל היום הוא קופץ ומסתער בעקבות עבריינים בלתי-נראים שאינו תופס לעולם.
העשבים הגבוהים ביותר אינם עוצרים בעדו. דבר אינו מפחיד אותו, שכן יש לו ניתורים של שבע פרסאות, צוואר של שור, מצח גאוני, בטן של תחתית אנייה, כנפיים של ציבית, קרני שטן וחרב גדולה באחוריו.

כיוון שאי אפשר שיהיו לו מעלותיו של שוטר בלי מגרעותיו, יש לומר זאת בבירור, החרגול לועס טבק.
אם אני מכזב, עקוב אחריו באצבעותיך, השתעשע עמו בארבע כנפות הארץ, וכאשר תתפוס אותו בין שני ניתורים על עלה של אספסת, התבונן בפיו: בין לסתותיו האיומות הוא מפריש קציפה שחורה כמו מיץ טבק.

אבל אינך מחזיק בו עוד. שוב תוקפת אותו להיטותו לקפץ. המפלץ הירוק חומק ממך במאמץ פתאומי, ופריך, פריך, מותיר בידך רגל קטנה.

הצרצר

זו השעה שבה החרק הכושי, עייף מלילות, חוזר מטיולו ושוקד בקפידה על תקנת האי-סדר של משכנו.
ראשית הוא מגרף את שבילי החול הצרים שלו.
הוא מכין נסורת, שאותה הוא מפזר מסף מחבואו.
הוא משייף שורש של עשב גדול העשוי להטרידו.
הוא נח.

אחר כך הוא מכוון את שעונו הזעיר.
האם סיים? האם הוא נשבר? הוא נח עוד קמעא.
הוא נכנס הביתה וסוגר את הדלת.
הוא מסובב ארוכות את המפתח במנעול העדין.
והוא מקשיב :
אין אזעקה בחוץ.
אבל הוא אינו חש בטוח.
וכמו בשרשרונת שגלילה חורק, הוא יורד אל מעמקי האדמה.
אין שומעים עוד דבר.
בכפר הדומם מזדקרות הצפצפות כאצבעות באוויר ומצביעות על הירח.

שחור ומודבק כמו חור של מנעול.

I

מה קורה כאן? השעה תשע בערב ואצלה עדיין יש אור.

טיפת ירח זו בתוך העשב!

I

כף יד שחורה קטנה ושעירה אוחזת בשערות.

כל הלילה, בשם הירח, הוא מטביע את חותמותיו.

I

ניצן מתאחר נפתח ופורח מעץ הערמון.

כבד מן האוויר, נהיג בקושי, עקשן ורטנון, הוא מגיע בכל זאת אל המטרה, עם כנפי השוקולד שלו.

I

כל אחת מהן דומה לספרה 3.

II

הנמלה והחוגלונת

נמלה נופלת אל מהמורה שירד בה גשם ועוד מעט תטבע, כאשר חוגלונת ששתתה תופסת אותה במקור ומצילה אותה.

"אני אשיב לך כגמולך, אומרת הנמלה.

— אנו כבר לא בזמנו של לפונטיין, עונה החוגלונת הספקנית. לא שאני מפקפקת באסירות התודה שלך, אבל איך תעקצי את עקבו של הצייד העומד מוכן להרוג אותי! כיום אין הציידים צועדים יחפים."

הנמלה אינה מבזבזת מאמץ בוויכוח והיא ממחרת להצטרף אל אחיותיה ההולכות כולן באותו מסלול, דומות לפנינים שחורות במחרוזת.

אבל, הצייד אינו רחוק.

הוא נח, שכוב על צדו בצל עץ. הוא מבחין בחוגלונת הצועדת ומנקרת בשדה השלף. הוא מזדקף ורוצה לירות, אבל יש לו נמלים בזרועו הימנית. אין הוא יכול להרים את זרועו. הזרוע נופלת רפויה והחוגלונת אינה מחכה שיתגמש.

החילזון

I

יושב בית בעונת ההצטננויות, צוואר הגיירף שלו מכונס, החילזון מעלה בועות כמו אף מלא. הוא יוצא לטייל מרגע שהימים נעשים יפים, אבל אינו יודע לצעוד אלא על לשונו.

II

ידידי הצעיר אָבֶל שיחק עם החלזונות שלו.

הוא מגדל קופסה שלמה וכדי לזהותם הוא מקפיד למספר את השבלולים בעפרון. כאשר יבש מדי, החלזונות ישנים בקופסה. מרגע שעומד לרדת גשם, אָבֶל מסדר אותם בשורה בחוץ, ואם הגשם מתעכב, הוא מעורר אותם בשפכו עליהם סיר של מים. וכולם, חוץ מהאמהות הדוגרות, הוא אומר, מטיילים בתחתית הקופסה תחת השגחת כלב הנקרא בֶּרְבֶּר, שהוא לוח עופרת שאָבֶל דוחף באצבעו. כאשר דיברתי אתו על הקושי שבאילופם, נוכחתי לדעת כי הוא אותת לי לא בעודו משיב לי כן.

"אבל, אמרתי לו, מדוע נע ראשך כך לימין ולשמאל?

— זה הסוכר שלי, אמר אָבֶל.

— איזה סוכר?

— הבט, שם."

בעוד הוא מחזיר על ארבעותיו את מספר 8 שכמעט הלך לאיבוד, ראיתי על צווארו של אָבֶל, בין העור לחולצה, חתיכת סוכר תלויה על חוט, כמו מדליה.

"אמא קושרת לי את זה כאשר היא רוצה להעניש אותי.

— זה מפריע לך?

— זה מגרד.

— וזה צורב, נכון? זה אדום כולו.

– אבל כאשר היא סולחת לי, אומר אֶבֶל, אני אוכל את זה.”

הזחל

הוא יוצא מקומץ עשבים שהסתירו בעת החום. הוא חוצה את שביל החול בגלים גדולים. הוא נזהר מלעצור בו, ולרגע נדמה לו שאבד בתוך עֶקֶבֶת נעל העץ של הגן. בהגיעו אל התותים הוא נח, מרים את אפו לימין ולשמאל כדי לרחרח; אחר כך הוא יוצא שוב לדרך מתחת לעלים, מעל לעלים, כעת הוא יודע לאן הוא הולך. איזה זחל יפה, מדושן, זיפני, שעיר, פרוותי, חום עם נקודות זהב, ועיניו השחורות! מודרך על ידי הריח, הוא מקרטע ומתכווץ כמו גִּפָּה עבותה. הוא נעצר למרגלות שיח ורד. בקרסיו העדינים הוא ממשש את הקליפה הנוקשה, מטלטל את ראשו הקטן, כמו ראש של גור כלבים שנולד זה עתה, ומחליט לטפס. והפעם היית אומר כי הוא גומע בעמל רב כל פיסת דרך כאילו בבליעה. במרומי השיח פורח ורד בגוון של עלמה זכה. הניחוחות שהוא מרעיף משכרים אותו. אין הוא נזהר מאיש. הוא מרשה לזחל אלמוני לעלות במעלה גבעולו. הוא מקבל את פניו פְּדוּרוֹן. ובחשו כי יהיה קר הלילה, הוא שמח מאוד לכרוך בֹּאֶץ מסביב לצווארו.

הפרעוש

גרגר טבק קפיצי.

הפרפר

מכתב אהבה זה המקופל לשניים מחפש כתובת של פרח.

הצרעה

לבסוף, למרות הכול, היא תקלקל את גזרתה!

השפירית

היא מטפלת בדלקת העיניים שלה. מְגֵדָה אחת של הנהר לשנייה, אין היא חדלה לטבול במים הרעננים את עיניה הנפוחות. והיא מרשרשת, כאילו הייתה עפה על חשמל.

הסנאי

I

גנדרנות! ראוותנות! כן, ללא ספק; אבל, ידידי הקטן, לא שָׁם שְׁמִים את זה.

II

מדליק זריז של הסתיו, הוא מעביר וחוזר ומעביר מתחת לעלים את הלפיד הקטן של זנבו.

העכבר

כאשר אני כותב לאור מנורה את דף כתיבתי היומי, אני שומע רחש קל. אם אני עוצר, הוא פוסק. הוא מתחדש מרגע שאני שורט בנייר.

זה עכבר שמתעורר.

אני מנחש את התרוצצותו ליד החור האפל שבו מניחה המשרתת שלנו את המטליות והמברשות. הוא קופץ על הרצפה ומרצרץ על מרצפות המטבח. הוא עובר קרוב לקמין, מתחת לכיור, אובד בין הכלים, ובסדרת סיורי גישוש, שאותם הוא מקדם יותר ויותר, הוא מתקרב אלי. בכל פעם שאני מניח את עטי, דומיה זו מדאיגה אותו. בכל פעם שאני מתחיל לכתוב, הוא חושב כי יש אולי עוד עכבר במקום כלשהו, והוא נרגע. אחר כך איני רואה אותו עוד. הוא מתחת לשולחני, בין רגליי. הוא מסתובב מרגל אחת של הכסא לשנייה. הוא מתחכך בנעלי העץ שלי, כוסס את העץ, או בהעזה, הנה הוא על נעלי! אסור לי להזיז את רגלי, לנשום חזק מדי: הוא יברח. אולם עליי להמשיך לכתוב, ומחשש כי הוא יזנח אותי לשעמום בדידותי, אני כותב תגים, כלומים, בדוחק, קטנטן, זעיר, כפי שהוא מכרסם.

קופים

לכו לראות את הקופים (פרחחים ארורים, הם קרעו לגמרי את אחורי מכנסייהם!) מטפסים, רוקדים בשמש הרעננה, מתרגזים, מתגרדים, מקלפים דברים ושותים בחן ראשוני, בעוד מעיניהם, לעתים עכורות, אך לא לזמן רב, חומקים ניצוצות הכבים במהרה.

לכו לראות את השקיטנים (הפלמינגו) הצועדים על המלקחיים מחשש להרטיב במימי הבריכה את חצאיותיהם הוורודות; את הברבורים והצנרת הגאוותנית של צווארם; את היען, כנפיו כשל אפרוח, ולראשו כובע מצחה כשל מנהל תחנת רכבת אחראי; את החסידות המושכות כל הזמן בכתפיים (לבסוף אין לזה כל משמעות); את המרכבו המצטנף במעילו הדל, את הפינגווינים בשכמיה; את השקנאי, הזוקף את מקורו כחרב עץ, ואת התוכונים, שהמאולפים ביותר מביניהם עדיין פחות מאולפים מן השומר עצמו, אשר בסוף לוקח מאתנו מטבע של עשרה סו. לכו לראות את היאק השקוע בהרהורים פרהיסטוריים; את הג'ירף המראה לנו מעל לסריגי הגדר את ראשו בקצה חנית; את הפיל הגורר את אנפילאותיו לפני דלתו, כפוף, חדקו מושפל: הוא כמעט נעלם בשק של מכנס מוגבה מדי, ומאחור תלוי לו קצה חבל קטן.

לכו לראות את הדרבן המצויד בקני-עט המפריעים מאוד לו ולידידתו; את הזברה, העתק שמש של כל הזברות האחרות; את הפנתרה שירדה למרגלות מיטתה; את הדוב המשעשע אותו ואינו משתעשע כלל, ואת האריה המפקח עד שגם אנו מפקחים.

הצב

נכנסתי אל היער מקצה השביל, כאשר הוא הגיע מן הקצה השני.

תחילה סברתי כי מישוהו זר מתקדם עם צמח על ראשו.

אחר כך הבחנתי בעץ הקטן הגמדי שענפיו מפושקים וללא עלים.

לבסוף הופיע הצבי בבהירות ושנינו עצרנו.

אמרתי לו:

"התקרב. אל תפחד. אם יש לי רובה, זה כדי להעמיד פנים, כדי לחקות את האנשים הלוקחים את עצמם ברצינות. איני משתמש בו לעולם ואני מותיר את הכדורים בתאם."

הצבי הקשיב ורחרח את מילותיי. מרגע שהשתתקתי, הוא לא היסס כלל: רגליו נעו כמו גבעולים שמשב אוויר מצליבם ומפרידם. הוא ברח.

"כמה חבל! קראתי אחריו. חלמתי כבר שנעשה את הדרך יחדיו. אני הייתי מגיש לך מידי עשבים שאתה אוהב, ואתה, בצעד של טיול, היית נושא את הרובה שלי מוסתר בתשרוגת קרניך."

הקברנון

I

הוא מתקדם כנגד זרם המים הצחים בעקבות המסלול שמסמנים חלוקי הנחל: שכן אינו אוהב לא את הרפש ולא את העשבים.

הוא מבחין בבקבוק מונח על משקע של חול. הוא מלא רק במים. שכחתי במתכוון לשים בו פיתיון. הקברנון מסתובב סביבו, מחפש כניסה והנה נלכד.

אני לוקח את הבקבוק וזורק את הקברנון.

למעלה יותר הוא שומע רעש. במקום לברוח, הוא מתקרב, מְסַקְרֵנוֹת. אני הוא המשתעשע, מבוסס במים ובוחש בקרקעית במוט, ליד מכמורת. הקברנון העקשן רוצה לעבור דרך עין ברשת. הוא נתקע שם.

אני מרים את המכמורת וזורק את הקברנון.

למטה משם, מושך פרכוס פתאומי את החכה שלי והמצוף הדו-צבעוני חומק על פני המים.

הוא מושך, וזה שוב הוא.

אני משחרר אותו מן הקרס וזורקו למים.

הפעם לא יהיה עמי עוד.

הוא שם, ללא תנועה, למרגלותיי, מתחת למים הצלולים. אני מבחין בראשו המורחב, בעינו הגדולה המטופשת ובצמד מושויו.

פיו פתוח לרווחה, שפתו קרועה, והוא נושם בעצמה לאחר הריגוש הזה.

אבל דבר אינו מתקן את דרכו.

אני משליך מחדש את חכתי עם אותה תולעת.

ומיד נושך בה הקברנון.

מי משנינו יתעייף ראשון?

II

אין מה לדבר, אין הם רוצים לנשוך. מה, אין הם יודעים כי היום נפתחת עונת הדיג!

זאב המים

ללא נייע בצל ערבה, זה הפגיון החבוי ברכו של הפושע הזקן.

הלוויתן

אמנם יש לו בפיו ממה לעשות מחוך, אבל עם גזרה כזו!...

דגים

מר ורנה לא היה דייג טרחן, דייג ידען, מעצבן, פטפטן, בלתי-נסבל, לא הייתה לו כלל תלבושת מיוחדת, מכשירים יקרים וחסרי תועלת, וערב פתיחת העונה לא גרם לו לשום התרגשות. הספיקה לו חכה עשויה חוט שזור; מצוף צבוע מתונות, תולעים מגנו כפיתיון, ושק בד שבו נשא את הדג. עם זאת, מר ורנה אהב דיג; בכל מאודו, זה יהיה מוגזם לומר; הוא חיבב זאת מאוד, הוא חיבב רק את זה, לאחר שוויתר בזה אחר זה, מסיבות שונות, על עיסוקיו החביבים ביותר. משנפתחה עונת הדיג, הוא דג כמעט בכל יום, בבוקר או בערב, לרוב באותו מקום. דייגים אחרים מייחסים חשיבות לרוח הנושבת, לשמש היוקדת, לגוני המים. מר ורנה כלל לא. מוט חכתו העשוי אלסר בידו, הוא יצא כשהתחשק לו, צעד לאורך נהר הין, עצר ברגע שלא רצה להרחיק לכת, גולל את החוט, הציב את החכה ובילה רגעים נעימים, עד בוא השעה לחזור הביתה כדי לסעוד ארוחת צהרים או ערב. מר ורנה לא היה תימהוני עד כדי לאכול בחוץ, בתירוץ של הדייג, באי-נוחות. כך, ביום ראשון שעבר בבוקר, בשעה מוקדמת למדי, לאחר שקצת מיהר ביום זה הראשון, הוא ישב על העשב ולא על כסא מתקפל, על גדת הנהר. עד מהרה הוא בילה בנעימים ככל יכולתו. בוקר זה נראה לו נהדר, לא רק משום שעסק בדייג, אלא משום שנשם אוויר צלול, ראה את הנהר מתנוצץ, עקב בעיניו אחר מרוצם של יתושים ארוכי רגלים על המים והקשיב לצרצרים השרים מאחוריו. ברור כי הדייג גם הוא עניין אותו, מאוד. די מהר הוא תפס דג. לא הייתה זו הרפתקה יוצאת דופן למר ורנה. הוא תפס כבר בעבר רבים אחרים! הוא לא התמכר לדגים, הוא היה אדם היכול להסתדר בלעדיהם, אך בכל פעם שדג נשך יותר מדי, היה הרי הכרח למשכו מהמים. ומר ורנה משך אותו תמיד במעט התרגשות. יכולת לנחש זאת מהרעד של אצבעותיו ששמו את הפיתיון החדש. לפני שפתח את השק, שם מר ורנה את הקברנון בעשב. אין לומר: "מה! זה היה בסך הכול קברנון!" יש קברנונים גדולים המניעים כה חזק את החכה עד כי לבו של הדייג פועם כמו בדומה. משנרגע מר ורנה, הוא השליך שוב את החכה למים ובמקום לשים את הקברנון בשק, מבלי לדעת מדוע (מעולם לא ידע לומר), הוא הסתכל בקברנון. בפעם הראשונה הוא הביט בדג שתפס זה עתה! בדרך כלל הוא היה ממהר להשליך שוב את החכה לדגים נוספים, שלא חיכו אלא לה. היום, הוא הביט בקברנון בסקרנות, אחר כך בהפתעה, אחר כך במעין אי-שקט. הקברנון, לאחר כמה קרטועים שעייפוהו די מהר, קפא על צדו ולא הראה עוד אות חיים אלא במאמצים נראים לעין שעשה כדי לנשום.

סנפיריו דבוקים אל גבו, הוא פתח וסגר את פיו, ששפתו התחתונה מקושטת בשני משושים, כמו שפמים רכים קטנים. לאט נעשו נשימותיו יותר מאומצות, עד כי הלסתות היססו אפילו להתחבר זו לזו.

"זה משונה, אמר מר ורנה, אני רואה שהוא נחנק!"

והוסיף:

"שהוא סובל!"

הייתה זו הבחנה חדשה, ברורה כמו גם בלתי-צפויה. כן, הדגים סובלים כשהם מתים; אין מאמינים לזה תחילה, כי אין הם אומרים זאת. אין הם מתבטאים כלל; הם אילמים, תרתי משמע; ובפרפורי גסיסתו, הקברנון הזה נראה משחק עדיין!

כדי לראות את הדגים במותם, צריך באקראי להביט בהם בתשומת לב, כמו מר ורנה. כל עוד אין חושבים על כך, מה אכפת, אך מרגע שחושבים!...

"אני מכיר את עצמי, אומר לעצמו מר ורנה, אני אבוד; אני שואל את עצמי שאלות ואני חש כי אלך עד הסוף בשאלותי; אין טעם להתנגד לנטייה להיות הגיוני: החשש מלהיראות מגוחך לא יעצרני; אחרי הציד, הדיג! יום אחד בצייד, לאחר אחד מפשעיי, אמרתי לעצמי: באיזו זכות אתה עושה זאת? התשובה הייתה מן המוכן. נוכחים עד מהרה לדעת כי זה מתועב לשבור כנף של חגלה או רגלים של ארנב. בערב, תליתי את הרובה שלי, שלא יהרוג עוד. המחפיר שבדייג, שהוא פחות מדמם, רק עתה הכה בי."

באותו רגע ראה מר ורנה את המצוף של חכתו שטייל על המים כאילו חי, כמו מתגרה בו. הוא משך מכנית בפעם נוספת. היה זה דָּקָר קוצני, סמור, אשר, גרגרן כמו כל בני מינו, בלע את הפיתיון והקריס עד בטנו. היה הכרח להוציאם, לחלצם מן הבשר, לקרוע את הזימים של תחרה אדומה, ללכלך את הידיים בדם.

הו! הוא דימם, הלה, הוא התבטא!

מר ורנה גלגל את חכתו, הסתיר למרגלות ערבה את שני הדגים אשר לוטרה תמצאם אולי, והסתלק.

הוא נראה דווקא שמח והרהר תוך הליכה.

"הייתי בלתי-נסלח, אמר לעצמו. כציד, אף אם יכולתי להרשות לעצמי בכספי בשר אחר, לפחות אכלתי את בשר הצייד, נזונותי ממנו, לא המתתי רק למען התענוג, אבל גברת ורנה צוחקת כאשר אני מביא לה את כמה הדגים הקשויים והיבשים, ואחוז בוש, אינני מעז אפילו לבקשה שתבשלם. החתול הוא הנהנה מהם. שילך לדוג אותם בעצמו אם זה רצונו! אשר לי, אני שובר את חכתי!"

עם זאת, בעודו מחזיק בשברי החכה, מלמל מר ורנה, לא בלי עצבות:

"האם זה מה שנקרא להחכים סוף סוף? האם זה פירושו לאבד כבר את טעם החיים?"

בגן

המעדר: עשה וקווה לטוב.

המקוש: גם אני.

הפרחים: תהיה היום שמש?

החמנית: כן, אם אני רוצה.

המשפך: סליחה, אם אני רוצה, ירד גשם, ואם אני מסיר את המזלף, גשם זלעפות.

הוורדינה: הו! איזה רוח!

הסמוכה: אני כאן.

הפטל: מדוע יש לוורדים קוצים? זה לא לאכילה, ורד.
הקרפיון מן הבריכה: אמירה נאה! משום שאוכלים אותי אני דוקר, באזרה שלי.
החוח: כן, אבל מאוחר מדי.
הוורדינה: אתה חושב שאני יפה?
הצרעה: צריך לראות את התחתונים.
הוורדינה: אז היכנסי.
הדבורה: אומץ לב! כולם אומרים לי כי אני עובדת יפה. אני מקווה, בסוף החודש, להיעשות מנהלת יערה.
הסיגליות: אנו כולנו חברות באקדמיה. [רמז לאות הצטיינות אקדמי שצבעו סגול]
הסיגליות הלבנות: סיבה נוספת להיות צנועות, אחיותיי.
האגס: ללא ספק. האם אני מתרברב?
התרד: אני הוא החמציץ.
החמציץ: לא נכון, זה אני.
הבצלצל: הו! כמה זה מסריח.
השום: אני מתערב שזו שוב הציפורן.
האספרגוס: הזרת שלי אומרת לי הכול.
התפוד: אני חושב שזה עתה ילדתי את צאצאי.
עץ התפוח, אל עץ האגס מולו: זה האגס שלך, האגס שלך, האגס שלך... זה האגס שלך שאני רוצה לייצר.

הפרגים

הם זוהרים באור מסנוור בתוך החיטה, כמו צבא של חיילים קטנים; אבל באדום הרבה יותר יפה, הם אינם מסוכנים.
חרבם הוא מלען.

הרוח היא המריצה אותם, וכל פרג משתהה כרצונו בדופן התלם עם הדגנייה, בת כפרו.

הגפן

כל זמורותיה, סמוכותיהן זקופות, ב"הכתף שק".
למה הן מחכות? הענבים לא יצאו עדיין השנה, ועלי הגפן אינם משמשים עוד אלא לפסלים.

עטלפים

הלילה מתבלה מרוב שימוש.
אין הוא מתבלה כלל בגבהים, בכוכבים. הוא מתבלה כמו שמלה הנגררת על הקרקע, בין האבנים והעצים, עד עמקי המחילות העכורות והמרתפים הלחים.
אין פינה שלא חודר אליה שובל של לילה. הקוץ בוקע אותו, הצינה סודקת אותו, הבוץ משחיתו. ובכל בוקר, כאשר הלילה שב ועולה, ניתקות ממנו מטליות, תלויות על בלימה.

כך נולדים העטלפים.

והם חבים למוצאם זה את אי-יכולתם לשאת את זוהר היום.

עם שקיעת השמש, כשאנו נהנים מצינת הערב, הם ניתקים מן הקורות העתיקות, שעליהן היו תלויים, רדומים, בטופר אחד.

מעופם המסורבל מדריך את מנוחתנו. בכנפיהם בעלות הסמוכות וחסרות הנוצות, הם מפרכסים סביבנו. הם מתכוונים יותר עם אוזניהם מאשר עם עיניהם הפצועות, שהן חסרות תועלת.

ידידי מסתיר את פניו, ואני מסב את ראשי מִפְּחַד מכה נאלחה.

אומרים כי ביתר להט מאשר אהבתנו עצמה, הם היו מוצצים את דמנו עד מוות. איזו הגזמה!

אין הם מרושעים. לעולם אין הם נוגעים בנו.

בני הלילה, אין הם מתעבים אלא את האור, וברפרוף צעיפי האבל הקטנים שלהם הם מחפשים נרות לכבותם בנשיפה.

הכלוב ללא ציפורים

פליקס אינו מבין איך זה שמחזיקים ציפורים כאסירים בכלוב.

"כשם שזה פשע לקטוף פרח, הוא אומר, ואישית איני רוצה להריחו אלא על גבעולו, כך נועדו הציפורים לעוף."

עם זאת, הוא קונה כלוב; הוא תולה אותו על חלוננו. הוא מניח בו קן של צמר גפן, צלוחית עם גרעינים, ספל מים זכים שניתן לחדשם. הוא תולה בו נדנדה ומראה קטנה.

וכיוון ששואלים אותו מופתעים, הוא אומר:

"אני גאה בנדיבותי בכל פעם שאני מביט בכלוב הזה. יכולתי לשים בו ציפור ואני מותיריו ריק. אילו רציתי, איזה קיכלי חום, איזו תמה עֶרְנִית, מפזזת, או איזו ציפור אחרת ממגוון הציפורים הקטנות שלנו הייתה משועבדת. אבל הודות לי, אחת מהן לפחות נותרת חופשית. גם זו לטובה."

הקנרית

איזה רעיון היה זה לקנות את הציפור הזו?

מוכר הציפורים אמר לי: "זה זכר. חכה שבוע עד שיתרגל, ואז ישיר."

אבל, הציפור מתעקשת לשתוק ועושה הכול הפוך.

ברגע שאני ממלא את ספלונה בגרעינים, היא עטה עליהם במקורה ומפזרת אותם לארבע הרוחות.

אני קושר ריק בין שני כפיסים ותולה אותו על חוט. היא אוכלת רק את החוט. היא דוחפת ומכה בריק, כמו בפטיש, והריק נופל.

היא טובלת במים הזכים ושותה את מי האמבט שלה. היא מחרבנת בשניהם איך שבא לה.

היא מדמה לה כי העוגה היא עיסה מוכנה שבה הציפורים בני מינה כורים להם קנים ומתכרבלת בה מתוך אינסטינקט.

היא לא הבינה עדיין את השימוש בעלי החסה ומשתעשעת רק בקריעתם לגזרים.
 כאשר היא לוקטת גרעין ברצינות, כדי לבלעו, היא מתאמצת קשות. היא מגלגלת אותו במקורה מפינה אחת לשנייה, דוחקת ודורסת אותו, ומפתלת את ראשה, כמו קשיש שאין לו עוד שיניים.
 חתיכת הסוכר שלה אינה משמשת אותה כלל. האם זו אבן שבולטת, מרפסת או שולחן לא הכי שימושי?
 היא מעדיפה על פניה את פיסות העץ שלה. יש לה שתיים כאלה המצטלבות זו על גבי זו ומגעיל אותי לראותה קופצת. היא דומה לטיפשות המכנית של מוטטלת שאינה מסמנת דבר. איזה עונג יש לה מן הקפיצות הללו, לאיזה צורך היא מקפצת?
 כאשר היא נחה מן ההתעמלות המדכדכת שלה, ישובה ברגל אחת על מוט שהיא לופתת, היא מחפשת ברגלה השנייה, מכנית, את אותו מוט.
 מרגע שמדליקים את האח עם בוא החורף, היא חושבת כי הגיע האביב, תקופת הנשירה, והיא משירה את נוצותיה.
 אור המנורה שלי מפריע את לילותיה, פורע את סדר שעות השינה שלה. היא הולכת לישון עם הדמדומים. אני מניח לחשכה להתעבות סביבה. אולי היא חולמת? לפתע, אני מקרב את המנורה אל כלובה. היא פוקחת את עיניה. מה! כבר יום? ומייד היא מתחילה להתנועע, לרקוד, לנבק עלה, והיא פורשת את זנבה כמניפה, פורשת את כנפיה. אבל אני מכבה את המנורה ומצטער שאיני רואה את פרצופה ההמום.
 עד מהרה אני קץ בציפור אילמת זו שאינה חיה אלא באיפכא מסתברא, ואני מוציא אותה החוצה בעד החלון...
 אין היא יודעת לעשות שימוש בחופש יותר מאשר בכלוב. אפשר לקחת אותה ביד.
 שאיש לא יעז להביא לי אותה שוב!
 לא רק שלא אציע לו כל תשלום, אלא אשבע כי איני מכיר את הציפור הזו.

הפרוש

בקצה הגג של האסם שר פרוש. הוא חוזר במרווחים שווים על צלילו התורשתי. מרוב הסתכלות בו, העין המטושטשת אינה מבחינה בו עוד בנפרד מהאסם המגושם. כל חיי האבנים הללו, החציר הזה, הקורות הללו והרעפים הללו, מפכים במקורה של ציפור.
 ואולי האסם עצמו שורק לו לחן קטן.

קן החוחיות

על ענף מזלג של עץ הדובדבן שלנו היה קן חוחיות נחמד למראה, עגול, מושלם, כולו זיפים בחוץ ובפנים כולו מוך, וארבעה קטנטנים בקעו בו. אמרתי לאבי:
 "יש לי כמעט חשק לקחת אותם כדי לגדלם."
 אבי הסביר לי תכופות כי פשע הוא לשים ציפורים בכלוב. אבל הפעם, עייף בוודאי מלחזור על אותו דבר, לא מצא דבר לומר לי. כמה ימים אחר כך אמרתי לו:
 "אם ארצה, זה יהיה קל. תחילה אשים את הקן בתוך כלוב, אתלה את הכלוב על עץ הדובדבן והאם תאכיל את הקטנים דרך הסורגים, עד שלא יזדקקו לה עוד."

אבי לא אמר מה הוא חושב על אמצעי זה.

לכן שמתי את הקן בתוך כלוב, את הכלוב על עץ הדובדבן ומה שצפיתי אכן קרה: החוחיות הבוגרות, בלי להסס, הביאו לגוזלים זחלים מלוא מקוריהם. ואבי הסתכל מרחוק, משועשע כמוני, בתנועה המצויצת הבלתי-פוסקת, במעופם הצבוע אדום-דם וצהוב גופריתי.

ערב אחד אמרתי:

"הגוזלים כבר חסונים למדי. אילו היו חופשיים, היו פורחים להם. שיבלו עוד לילה אחרון במשפחה ומחר אעביר אותם הביתה, אתלה אותם בחלוני, ואני אומר לך כי לא תהיינה הרבה חוחיות בעולם שתהיינה מטופחות יותר."

אבי לא אמר דבר נגד זה.

למחרת מצאתי את הקן ריק. אבי היה שם, עד לתדהמתי.

"אינני חטטן, אמרתי, אבל הייתי רוצה לדעת מי המטומטם שפתח את הקן הזה!"

הזהבן

אמרתי לו:

"השב לי את הדובדבן הזה, מיד."

– בסדר, "ענה לי הזהבן."

הוא משיב לי את הדובדבן, ועם הדובדבן את שלוש-מאות אלף זחלי החרקים המזיקים שאותם הוא בולע במשך שנה.

האנקור

ישוב מתחת לעצי האגוז של הגן, אני מאזין לרעשים שעושה כל עץ שאינו נזהר בעליו, חרקיו וציפוריו. דומם, אין הוא נע כשאנו מתקרבים, הוא חוזר לחיים מרגע שהוא חושב כי אנו איננו שם עוד, שכן אנו שותקים כמוהו.

לאחר ביקורה של חוחית, המרפרפת בעצי האגוז, מכה בעלים כמה נקירות מקור ומתעופפת מבלי להבחין בי, אנקור הוא הבא להתיישב על ענף מעל לראשי.

על אף היותו כבר חסון, הוא נראה צעיר. הוא לופת את הענף ברגליו, אינו נע עוד, כאילו עייפו המעוף, והוא מצייץ מעדנות במקורו. אין הוא יכול לראותני ואני מסתכל בו ארוכות. אחר כך עלי לנוע קצת. לתנועה שאני עושה, האנקור פותח מעט קט את כנפיו וסוגרן ללא דאגה.

איני יודע מדוע אני מזדקף, ללא מחשבה תחילה, ובחצי פה, ביד מושטת, אני קורא לו.

האנקור יורד מהענף שלו במעוף גולמני ומתיישב על אצבעי!

אני מרגיש נרגש כמו אדם המגלה בעצמו קסם לא נודע עד אז, כמו חולם שחיך באקראי לאישה אלמונית ורואה אותה מחייכת.

האנקור, הנותן בי אמון, מנפנף בכנפיו כדי לשמור על איזונו על קצה אצבעי ומקורו מוכן לבלוע הכול.

כאשר אני הולך להראותו למשפחתי, שבוודאי תוקסם, השכן הקטן שלנו ראול, שנראה כמחפש משהו, בא במרוצה:

"אה! הוא אצלך? הוא אומר.

– כן, חבר, אני יודע לתפוס אותם, אני!

– הוא ברח מן הכלוב שלו, אומר ראול, ואני מחפש אותו מאז הבוקר.

– מה, הוא שלך?

– כן, אדוני. מזה שמונה ימים אני מגדל אותו. הוא מתחיל לעוף רחוק והוא מאולץ כהלכה.

– הנה האנקור שלך, ראול; אבל אל תיתן לו לברוח, אחרת אחנוק אותו: הוא גורם לי פחדים!"

הסנוניות

I

הן נותנות לי שיעור בכל יום.

הן מנקדות את האוויר בציוצים עדינים.

הן מתוות קו ישר, מסמנות פסיק בקצהו, ולפתע, מתחילות פסקה חדשה.

הן שמות בתוך סוגריים משוגעים את הבית שבו אני גר.

זריזות מכדי שברירת הנוי שבגן תרשום העתק של מעופן, הן עולות מן המרתף אל עליית הגג.

בנוצת כנף קלה, הן מסלסלות את חתימותיהן, שלא ניתן לחקותן.

אחר כך, שתיים שתיים, הן מתחברות בגיפוף לאוגדן, מתערבבות, ויוצרות בכחול השמים כתם דיו.

אבל עינו של ידיד רק היא יכולה לעקוב אחריהן, ואם אתה יודע יוונית ולטינית, הרי אני יודע לקרוא את העברית שרושמות באוויר סנוניות הארובה.

II

הפרוש: אני חושב שהסנונית טיפשה: היא חושבת את הארובה לעץ.

העטלף: ויאמרו מה שיאמרו, מבין שנינו היא עפה גרוע יותר: באמצע היום היא כל הזמן תועה בדרכה; אילו הייתה עפה בלילה, כמוני, הייתה הורגת את עצמה בכל רגע.

III

כתריסר סנוניות לבנות אחוריים מצטלבות לנגד עיני בלהיטות רוגשת ודמומה, במרחב מוגבל כמו כלוב.

מתחת לאפי זו עבודת אריגה מהירה של פועלות דחוקות בזמן.

מה הן מחפשות מבוהלות באוויר המחוררר במעופן? האם הן מבקשות מקלט? האם יש להן ברכת פרידה לומר לי: ללא תנועה, אני חש את רעננות הנשיפות הקלות, ואני חושש, מקווה למפגש שבו שתיים ממטורפות אלה יתרוסקו. אבל, בזריזות מייאשת, הן נעלמות לפתע ללא התנגשות אחת.

עורב הנחלים

תמיד נותר לו קצת שלג מן החורף האחרון.

הוא מנתר ברגלים צמודות על הקרקע, ואחר כך, במעופו הזקור והמכני הוא מתעופף לעבר עץ.

לפעמים הוא מחטיאו ואינו יכול לעצור אלא על העץ הסמוך.

שכיח, כה מזולזל עד כי הוא נראה בן אלמוות, לבוש בבגדי השרד שלו מן הבוקר כדי לפטפט עד הערב, בלתי-נסבל עם הטוקסידו שלו, הוא הציפור הכי צרפתית שלנו.

העורב: קאקאקאקאקא.

הצפרדע: מה הוא אומר?

העורב: אינני אומר, אני שר.

הצפרדע: קואק!

החפרפרת: שתקו שם למעלה, אני כבר לא יכולה לשמוע את עצמי עובדת!

שחרור!

I

יש בגני אגוזה זקנה כמעט מתה המפחידה את הציפורים הקטנות. רק ציפור שחורה מתגוררת בין עליה האחרונים.

אבל יתר הגן מלא עצים צעירים פורחים שבהם מקננות ציפורים עליזות וערניות בכל הצבעים. דומה כי עצים צעירים אלה מתקלסים באגוזה הזקנה. בכל רגע הם משלחים לעברה מעוף של ציפורים קשקשניות, כמו מלים מקניטות.

אנקורים, זרזירים, ירגזים ופרושים מטרידים אותה חליפות. הם מזעזעים בכנפיהם את קצות ענפיה. האוויר מרשרש מצווחותיהם הדקיקות; אחר כך הם מסתלקים, וחבורת טרדנים אחרת יוצאת מן העצים הצעירים.

זו מתגרה ככל יכולתה, מצייצת, שורקת, צווחת ככרוכיה.

וכך מן השחר עד השקיעה, כמו מלים לגלגניות, מתפרצים פרושים, ירגזים, זרזירים ואנקורים מהעצים הצעירים אל האגוזה הזקנה.

אבל לעתים היא מתעצבנת, מניעה את עליה האחרונים, משלחת את הציפור השחורה שלה ועונה: שחרור!

II

עורבני החורש: תמיד בשחר, שחרור מכוער!

השחרור: אדוני סגן המושל, אין לי דבר אחר ללבוש.

התוכי

לא רע! והיה מגיע לו איזשהו יחס בעידן שבו החיות לא דיברו כלל, אבל כיום לכל החיות יש כשרון.

העפרוני

I

מעולם לא ראיתי עפרוני ואני קם לשווא עם שחר. העפרוני אינו ציפור של הארץ.

מאז הבוקר אני צועד על הרגבים ועל העשבים היבשים.

להקות של אנקורים אפורים או חוחיות בגוונים זוהרים מרחפות מעל למשוכות הקוצים.

עורבני החורש סוקר בחליפת שרד את מסדר העצים.
 שלֹו מחליק על פני האספסת ומסמן כבחות את הקו הישר של מעופו.
 בעקבות הרועה, הסורג יותר טוב מאישה, צועדות הכבשים זו בעקבות זו ודומות זו לזו.
 והכול אפוף באור כה חדש עד כי העורב, שאינו צופה דבר טוב, מעלה חיוך.
 אך הקשיבו כפי שאני מקשיב.
 התשמעו אי-שם, במרומים, מישוהו כותש רסיסי בדולח בגביע זהב?
 מי יכול לומר לי היכן מזמר העפרוני?
 אם אני מביט למעלה, השמש צורבת בעיניי.
 עלי לוותר על הצפייה בו.
 העפרוני חי בשמים, והוא הציפור היחידה של השמים המזמרת עד אלינו.

II

הוא נופל ארצה, שיכור כלוט, לאחר ששוב נדחף אל עין השמש.

השלדג

זה לא תפס הערב, אבל אני מביא עמי התרגשות נדירה.
 בעוד אני מחזיק את מוט החכה מתוח, בא שלדג והתיישב עליו.
 אין לנו ציפור זוהרת יותר.
 הוא דמה לפרח גדול כחול בקצה גבעול ארוך. החכה התכופה תחת משקלו. עצרתי את נשימתי, כולי גאה
 להיחשב כעץ על ידי שלדג.
 ואני בטוח כי הוא לא התעופף מפחד, אלא שחשב כי רק עבר מענף אחד אל אחר.

הנץ

הוא מצייר תחילה מעגלים מעל לכפר.
 הוא לא היה אלא זבוב, גרגר פיה.
 הוא גדל והולך ככל שמתקצרים מעגלי מעופו.
 לעתים הוא נותר ללא תנועה. העופות מראים סימני דאגה. היונים חוזרות אל הגג. תרנגולת קוראת לאפרוחיה
 בצעקה קצרה, ונשמעים געגועי האווזים הזוהרים מחצר אחת לשנייה.
 הנץ מהסס ומרחף בגובה אחד. אולי אין הוא מעוניין אלא בתרנגול שעל מגדל הפעמונים של הכנסייה.
 הוא נראה כתלוי בשמים, כאילו על חוט.
 לפתע נקרע החוט, הנץ נופל על קרבנו הנבחר. זו שעה של דרמה עלי אדמות.
 אבל, להפתעת הכול, הוא נעצר לפני נגעו בקרקע, כאילו חסר לו משקל, והוא שב ועולה במשק כנפיים.
 הוא ראה כי אני צופה בו מדלת ביתי, וכי אני מסתיר מאחורי משהו ארוך ומבהיק.

הנחליאלי

הוא רץ כשם שהוא עץ, ותמיד בין רגלינו, ידידותי, בלתי-לכיד, הוא מתגרה בנו, בקריאותיו הקטנות, לדרך על זנבו.

עורבני החורש

סגן המושל בשדות.

העורב

העורבים עוברים בשמים כחולים ללא תפר. לפתע, אחד מהם, שהוא בראש, מאט ומסמן מעגל גדול. האחרים מסתובבים בעקבותיו. הם נראים כרוקדים במעגל בגלל שעמום הדרך, ומתחנכים בכנפיהם המתוחות כמו קפלי חצאית.

...עורב

לפני זמן מה ביישר פורענות לציפור כלשהי.
לקחתי את רובי והרגתי את העורב.
הוא לא טעה.

החגלות

החגלה והאיכר חיים בשלום, הוא מאחורי מחרשתו והיא בשדה האספסת הסמוך, במרחק הנחוץ כדי לא להפריע זה לזו. החגלה מכירה את קולו של האיכר, ואין היא יראה מפניו כאשר הוא צועק או מקלל. כאשר המחרשה חורקת, כאשר השור משתעל וכאשר החמור מתחיל לנעור, היא יודעת כי אין בכך כלום.

והשלווה הזו נמשכת עד אשר אני מפר אותה.
אבל אני מגיע והחגלה מתעופפת, האיכר אינו רגוע, כך גם השור וגם החמור. אני יורה, ולקול נפץ זה של טרחן, כל הטבע מתבלגן.

החגלות הללו, אני מזניק אותן ממחבואן תחילה בשדה השלף, אחר כך שוב באספסת, אחר כך שוב באחו, אחר כך לאורך משוכה; אחר כך בפינת יער, אחר כך...
ולפתע אני נעצר, שטוף זיעה, ואני קורא:
"הה! הפראיות, הן מריצות אותי!"

במרחק ראיתי משהו למרגלות עץ, בלב האחו.
אני מתקרב אל המשוכה ומסתכל מעליה.
נדמה לי כי צוואר של ציפור מזדקף בצל העץ. מיד מוחשת הלמות לבי. לא יכולות

להיות בעשב הזה אלא חגלות. האם, בשמעה אותי, משכיבה אותן שטוח על ידי מתן אות מוכר. היא עצמה הנמיכה קומתה. רק צווארה נותר זקוף והיא משגיחה. אך אני מהסס, כי הצוואר אינו נע ואני חושש לטעות ולירות על שורש.

פה ושם, מסביב לעץ, כתמים צהובים, חגלות או רגבי עפר, מוסיפים לטשטש את ראייתי. אם אגרום לחגלות להתעופף, ימנעו בעדי ענפי העץ מלירות בהן במעופן, ואני מעדיף לירות בגובה הקרקע ולבצע את מה שהציידים הרציניים מכנים רצח. אבל מה שנראה לי כצוואר חגלה עדיין אינו נע.

אני אורב במשך זמן רב. אם אכן זו חגלה, היא ראויה להערצה על אי-תנועתה ועל דריכותה, וכל האחרות, על דרכן לציית לה, ראויות לשומרת זו. אף אחת אינה זוה.

אני נוקט בתחבולה. אני מסתתר כולי מאחורי המשוכה ומפסיק להביט, כי כל זמן שאני רואה את החגלה, היא רואה אותי.

עכשיו כולנו בלתי-נראים, בדממת מוות.

אחר כך שוב אני מביט.

הו! הפעם אני בטוח! החגלה האמינה כי נעלמתי. צווארה מורם, והתנועה שהיא עושה כדי לקצרו מסגירה.

אני מניח לאט את קת רובי על כתפי...

בערב, עייף ושבע, לפני הירדמי בשינה שופעת חיות ציד, אני חושב על החגלות שצדתי כל היום, ואני מדמיין את הלילה שהן עוברות.

הן מבוהלות.

מדוע חסרות כמה מהן?

מדוע סובלות כמה מהן, ובחטטן בפצעיהן, אינן מסוגלות להישאר במקומן?

ומדוע פתאום התחילו להפחיד את כולן?

הן בקושי מתייצבות עכשיו, וזו הצופה מפעילה את צופר האזעקה. יש לצאת שוב לדרך, לעזוב את העשב או את השלף.

אין הן פוסקות להימלט, והן נבהלות אפילו מהרעשים שאליהם הן רגילות.

אין הן משתובבות עוד, אינן אוכלות עוד, אינן ישנות עוד.

אין הן מבינות כלל מה קורה.

אילו הייתה הנוצה הנושרת מחגלה פצועה ננעצת מעצמה בכובע הצייד הגאה שלי, לא הייתי מוצא כי זה מוגזם.

מרגע שיורד יותר מדי גשם או שנעשה יבש מדי, שכלבי אינו מריח עוד, שאני יורה גרוע ושהחגלות נעשות בלתי-נגישות, אני מאמין כי אני מצוי במצב של הגנה עצמית.

יש ציפורים – עורב הנחלים, עורבני החורש, השחרור, הקיכלי – שצייד המכבד את עצמו אינו נאבק בהם, ואני מכבד את עצמי.

איני אוהב להיאבק אלא עם החגלות!

הן כל כך ערמומיות!

תחבולותיהן - להסתלק רחוק, אבל משיגים אותן ומענישים אותן.
לחכות שהצייד יעבור, אבל מאחוריו הן מתעופפות מוקדם מדי והוא מסתובב.
להסתתר באספסת עמוקה, אבל הוא הולך ישר לשם.
לבצע פנייה תוך כדי מעוף, אבל כך הן מתקרבות.
לרוץ במקום לעוף, והן רצות יותר מהר מהאדם, אבל יש כלב.
לקרוא זו לזו כאשר מפצלים אותן, אבל כך הן קוראות גם לצייד ואין לו דבר נעים יותר משירתן.

הזוג הצעיר הזה כבר החל לחיות לחוד. הפתעתי אותם, בערב, בקצה שדה חרוש. הן התעופפו, כה מחוברות יחד, כנף מעל, כנף מתחת, אפשר לומר, עד כי יריית רובה אשר הרגה את האחת פירקה את השנייה.

האחת לא ראתה דבר ולא חשה בדבר, אבל לשנייה היה זמן לראות את חברתה מתה ולהרגיש את מותה לידה.

שתייהן, באותה פיסת קרקע, הן הותירו מעט אהבה, מעט דם וכמה נוצות.
צייד, ביריית רובה הכית שתי מכות יפות: לך ספר זאת למשפחתך.

שתי זקנות אלה מאשתקד, שקן משפחתן נהרס, אהבו לא פחות מאשר צעירות. תמיד ראיתי אותן יחדיו. הן ידעו להתחמק ממני בזריזות, ואני לא התעקשתי לרדוף אחריהן. רק במקרה הרגתי אחת מהן. ואז חיפשתי את השנייה, כדי להרגה, גם אותה, מתוך רחמים!

לזו יש רגל שבורה התלויה כאילו החזקתי אותה בחוט.
ההיא עפה תחילה אחרי האחרות עד אשר כנפיה בוגדות בה; היא צונחת והיא צועדת; היא רצה ככל יכולתה, לפני הכלב, קלה, וחציה מחוץ לתלמים.
זאת קיבלה גרגר עופרת בראש. היא ניתקת מהאחרות. היא מזנקת מעלה, מבולבלת, היא עולה גבוה מן העצים, גבוה מהתרנגול שעל מגדל הפעמונים, אל השמש. והצייד, מלא דאגה, מאבד את מראהו, עד שהיא נכנעת לבסוף למשקל ראשה הכבד. היא סוגרת את כנפיה והולכת לנעוץ את מקורה בקרקע, אי שם, כמו חץ.

ההיא נופלת מבלי לומר אוף! כמו סמרטוט שזורקים אל אפו של כלב כדי לאלפו.
ההיא, עם הירייה, מתנוודדת כמו סירה קטנה ומתמוטטת.
איש אינו יודע מדוע זו מתה, כי הפצע כה סודי מתחת לכנפיה.
אני טומן מהר את זו בכיסי, כאילו הייתי פוחד להיראות, לראות את עצמי.
אבל אני חייב לחנוק את זו שאינה רוצה למות. בין אצבעותיי, היא שורטת באוויר, היא פוערת את מקורה, לשונה העדינה רוטטת, ועל העיניים, אומר הומרוס, יורד צל המוות.

שם במרחק מרים איכר את ראשו לשמע הירייה שלי ומביט בי.
הוא שופט, איש עמל זה; הוא הולך לדבר אתי; הוא עומד לעורר בי בושה.
אבל לא: פעמים זה איכר קנאי המתרתח על כי אינו צד כמוני, פעמים זה איכר חברמן שאותו אני משעשע והוא מסמן לי להיכן הלכו החגלות שלי.
לעולם אין זה דוברו הנזעם של הטבע.

אני חוזר הבוקר לאחר חמש שעות של הליכה, התרמיל ריק, הראש שמוט והרובה כבד. שורר חום של סערה וכלבי, תשוש, הולך לפני בצעדים קטנים, לצד הגדרות, ותכופות מתיישב ומחכה לי בצל עץ. לפתע, כשאני חוצה שדה אספסת רעננה, הוא נופל, או בעצם משתטח במקומו: זו עצירה החלטית, אי-תנועה של צמח. רק השערות של קצה זנבו רוטטות. יש חגלות מתחת לאפו, הייתי נשבע. הן שם, דבוקות אלה לאלה, מוגנות מהרוח והשמש. הן רואות את הכלב, הן רואות אותי, הן מכירות אותי אולי, ומבועות, אין הן מסתלקות.

מתעורר מקהות החושים, אני מוכן ומחכה.

כלבי ואני, לא נזוז ראשונים.

לפתע, ובבת אחת, החגלות עפות: עדיין דבוקות, הן מהוות יחידה אחת, ואני מנחית בלי הבחנה את יריית הרובה שלי כמו מכת אגרוף. אחת מהן, ירויה, צונחת בסחרור. הכלב קופץ עליה ומביא לי סמרטוט מדמם, מחצית חגלה. מכת האגרוף לקחה את היתר. קדימה! לא העלינו חרס! הכלב מפזז ואני מתנדנד בגאוה כטווס.

הה! מגיעה לי יריית רובה הגונה בישבן!

החרטומן

I

לא נותרו משמש אפריל אלא זהרורים ורודים בעננים שלא נעו עוד, כאילו כבר הגיעו למחוז חפצם. הלילה עלה מן הקרקע ועטף אותנו אט אט, במערה היער הצר שבו חיכה אבי לחרטומנים. עומד לידו, לא הבחנתי בבירור אלא בפניו. גבוה ממני, הוא בקושי ראה אותי, והכלב נשף, בלתי-נראה, לרגלינו.

הקיכלים מיהרו לחזור אל היער, שבו פלט השחרור את קריאתו הגרונית, זו מעין צהלה, שהיא צו לכל הציפורים להשתק ולישון.

החרטומן יעזוב עד מהרה את מחבואו בעלים היבשים ויתרומם. כאשר מזג האוויר נעים, כמו באותו ערב, הוא משתהה בטרם יצא אל המישור. הוא חג מעל היער ומחפש בת-זוג. ניתן לנחש לפי קריאתו העדינה אם הוא מתקרב או מתרחק. הוא עובר במעוף כבד בין האלונים הגדולים ומקורו הארוך תולה כה נמוך עד כי דומה שהוא מטייל באוויר עם מקל-הליכה קטן.

בעוד אני מאזין ומסתכל בכל הכיוונים, ירה אבי לפתע, אבל הוא לא הלך אחר הכלב שזינק.

"החטאת אותו? אמרתי לו."

– לא יריתי, אמר. הרובה שלי פלט ירייה בידי.

– מעצמו?

– כן.

– הה! ... אולי ענף?

– איני יודע."

שמעתיו מוציא את התרמיל הריק.

"איך החזקת אותו?"

האם לא הבין?

"אני שואל אותך באיזה צד היה הקנה?"

כיוון שלא ענה לי עוד, לא העזתי לדבר יותר.

לבסוף אמרתי :

"היית עלול להרוג... את הכלב.

— בוא נסתלק", אמר אבי.

II

הערב מזג האוויר נעים לאחר גשם דקיק. יוצאים בערך בשעה חמש, מגיעים ליער וצועדים על העלים עד לשקיעת השמש.

הכלב גומע מרחקי כלב רבים בסובך היער. האם יריח חרטומנים?

לא אכפת לו לציד, אם הוא פייטן.

עם הגיע רבע השעה של קריאות החרטומנים בעת השקיעה, אנו מתייצבים, תמיד מוקדם מדי, למרגלות עץ, על שפת מערה היער. מעופיהם המהירים של הקיכלים והשחרורים נוגעים ללב. קנה הרובה נע בקוצר רוח. לשמע כל רחש, התרגשות! האוזן מצלצלת והעין מצטעפת, והרגע חולף כה מהר... שכבר מאוחר מדי.

החרטומנים לא יתרוממו יותר הערב.

אינך יכול לשכב פה, משורר!

חזור; עשה קיצור-דרך, בגלל הלילה, דרך האחו הרטוב, שבו ירמסו נעליך את התלוליות הרכות של החפרפרות; שוב אל ביתך, אל החום, אל האור, ללא נקיפות לב, שהרי אתה בלי חרטומנים, - אלא אם כן הותרת אחד בבית!

משפחת עצים

לאחר שחציתי מישור חרוך שמש פגשתי אותם.

אין הם מתגוררים לצד הדרך, בגלל הרעש. הם שוכנים בשדות בור, לצד מעין הידוע רק לציפורים.

מרחוק הם נדמים כבלתי-חדירים. ברגע שאני מתקרב, גזעיהם מתרווחים. הם מקבלים את פני בזהירות. אני יכול לנוח, להתרענן, אך אני מבין כי הם מתבוננים בי בחשד.

הם חיים במשפחה, הזקנים יותר במרכז והצעירים, אלה שעליהם הראשונים נולדו זה עתה, כמעט בכל מקום, מבלי להתרחק לעולם.

לוקח להם זמן רב למות, והם שומרים על המתים עומדים זקופים עד שיתפוררו לאבק.

הם מלטפים אלה את אלה בענפיהם הארוכים, כדי לוודא שכולם נמצאים, כמו העיוורים. הם מנופפים בזעם כאשר הרוח מתנשפת כדי לעקור משורש. אבל בינם לבין עצמם אין שום ויכוח. אין הם לוחשים אלא מתוך הסכמה.

אני חש כי הם צריכים להיות משפחתי האמיתית. אשכח עד מהרה את האחרת. עצים אלה יאמצוני

אט אט, וכדי להיות ראוי לכך אני לומד את שיש לדעת :

אני יודע כבר להביט בעננים החולפים.

אני גם יודע להישאר במקום.

אני כמעט יודע לשתוק.

נעילת עונת הצייד

זה יום עלוב, אפור וקצר, כאילו מכורסם משני צדדיו.
לקראת צהרים מנסה השמש העגומה לחדור מבעד לערפל ופוקחת עין חיוורת הנעצמת מיד.
אני צועד ללא מטרה. רובי מיותר, והכלב, בדרך כלל כה משולהב, אינו סוטה מן הדרך.
מי הנהר צלולים בשקיפות מכאיבה: אם תשקיע בהם את אצבעותיך, הם יבתרו אותך כמו זכוכית שבורה.
בשדה השלף, לכל אחד מצעדי מזנק עירוני רדום. הם מתאספים, מסתחררים, ומעופם בקושי מוציא משלוותו את האוויר הקפוא.
שם להקות של עורבים החושפים במקוריהם את זריעות הסתיו.
שלוש חגלות מזדקפות באמצע אחו שהעשב הנמוך שלו אינו מסתירן עוד.
איך הן גדלו! הן עתה גבירות של ממש. הן מקשיבות, מודאגות. ראיתי אותן אמנם, אך אני מניח להן ומתרחק. ובמקום כלשהו, ללא ספק, ארנב שרעד חוזר ונרגע ודוחף שוב את חוטמו אל פתח מאורתו.
לכל אורך הגדר הזו (פה ושם מכה עלה אחרון בכנפו כמו ציפור שרגלה לכודה), שחרור בורח עם התקרבי, עף להסתתר רחוק יותר, אחר כך מגיח מתחת לאפו של הכלב, ומשטה בנו ללא סיכון.
לאט לאט מתעבה הערפל. אני מרגיש אבוד. רובי אינו עוד בידי אלא מקל העלול להתפוצץ. מאין יוצאים הרעש העמום הזה, הפעייה הזאת, צליל הפעמון, צעקת אנוש זו?
צריך לחזור. בדרך שכבר טושטשה אני חוזר אל הכפר. הוא לבדו יודע את שמו. גרים בו איכרים פשוטי-עם, שאיש לעולם אינו בא לראותם, חוץ ממני.

ירח חדש

ציפורן הירח שוב צומחת.
השמש נעלמה. פונים לאחור: הנה הירח. הוא הלך בעקבותיה, מבלי לומר דבר, צנוע וחקיין סבלני.
הירח הדייקן חזר. האדם חיכה, הלב מכווץ באפלה, כה מאושר לראותו עד כי אינו יודע עוד מה רצה לומר לו.
עננים לבנים רחבים מתקרבים אל הירח המלא כמו דובים אל עוגת דבש.
החולם מתייגע להביט בירח ללא מחוגים שאינו מסמן דבר, לעולם כלום.
לפתע מרגישים אי-נוחות. כי הירח מתרחק ונושא עמו את סודותינו. עוד רואים באופק את בדל אוזנו.